The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue ring around its center. These circles are arranged vertically, with the largest at the top, a medium one in the middle, and the largest at the bottom. Two thin blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles.

# **Informe sobre les tutories als estudis de grau de la UPC**

Consulta realitzada a 17 centres de la UPC, durant  
els mesos de maig i juny de 2012

**ICE - Vicerektorat de Docència i Estudiantat**  
**Octubre de 2012**

## Continguts

Presentació, metodologia i participants

El perquè de la consulta: context

Resultats de la consulta per temes

- 1. Informació general: visibilitat, objectius i activitats**
- 2. Estructura, assignació i tasques (les persones)**
- 3. Suport del centre al professorat tutor**
- 4. Dades i tractament de la informació**
- 5. Problemes que perceben els centres**
- 6. Trets més destacats pels centres**
- 7. Enginycat**
- 8. Exemples externs aportats pels centres**

Compromisos adquirits en el moment de la verificació prèvia dels títols de grau

Àmbits amb potencial de millora

Referències

Annex: Guió de la consulta

(Existeix un Annex complementari amb les fitxes de tots els centres participants)

## Presentació, metodologia i participants

Al llarg dels mesos de maig i juny de 2012 es va fer una consulta a 17 centres de la UPC sobre la seva pràctica d'acció tutorial en els estudis de grau.

Aquesta consulta fou encarregada pel vicerector de Docència i Estudiantat i fou realitzada per l'ICE.

Per dur-la a terme, es va articular una consulta prèvia a 3 sotsdirectors de 3 centres de la UPC (EPSEB, ETSEIAT, ETSETB), als quals l'ICE va proposar uns continguts del qüestionari, i, juntament amb ells, es va confeccionar el contingut de la consulta prevista per a tots els centres. Es va fer aquesta consulta en primer lloc als 3 centres, EPSEB, ETSEIAT i ETSETB, i, com a resultat, s'hi van fer els ajustos necessaris pel que fa a continguts i durada de la consulta, i finalment es va ampliar a tots els centres.

La consulta consistia en un enviament previ del guió del qüestionari i una entrevista personalitzada a cada centre, d'una durada d'una hora, i, posteriorment, en l'enviament del buidatge de l'entrevista (en format de text de Word i en format de full de càlcul d'Excel) perquè cada centre en fes la validació.

Hi van participar els centres de la UPC següents:

Centre	Van participar en la consulta
EET	Jordi Voltas, sotsdirector cap d'Estudis
EETAC	Margarida Espona, sotsdirectora de Promoció d'Estudis i Nou Estudiantat (Jordi Mateu, sotsdirector cap d'Estudis al juny de 2012)
EPSEB	M. Amparo Núñez, sotsdirectora acadèmica i cap d'estudis d'Enginyeria Tècnica Topogràfica i Enginyeria Geomàtica i Topografia Juan J. Rodríguez, sotsdirector de Coordinació, Innovació Docent i Mobilitat
EPSEM	José Miguel Giménez, sotsdirector cap d'Estudis
EPSEVG	José Antonio Roman, sotsdirector cap d'Estudis (Rafael Morillas, sotsdirector cap d'Estudis al maig de 2012)
ESAB	Eloi Pineda, sotsdirector de Qualitat i Innovació Docent
ETSAB	Ernest Redondo, sotsdirector
ETSAV	Joan Ramon Blasco, sotsdirector cap d'Estudis Mercè Aguilera, administradora
ETSECCPB	M. Àngels Puigví, sotsdirectora al maig de 2012
ETSEIAT	Vicenç Fernández, sotsdirector d'Innovació Acadèmica i Qualitat
ETSEIB	Javier Giménez, sotsdirector cap d'Estudis Grau
ETSETB	Margarita Cabrera, sotsdirectora cap d'Estudis de Graus i Pla 92
FIB	Mercè Mora, vicedegana cap d'Estudis de la Fase Inicial
FME	Javier Heredia, cap d'estudis d'Estadística i vicedegà de Relacions Internacionals Jaume Franch, cap d'Estudis de Matemàtiques i director del màster MAMME
FNB	Santiago Ordás, degà Joan Antoni Moreno, vicedegà cap d'estudis
FOOT	Ester Gaus, degana Jesús Armengol, vicedegà de Política Acadèmica

En diversos centres consultats, el pla d'acció tutorial s'havia aprovat, però estava en fase de replantejament.

És important destacar que aquest fet, lligat a l'amplitud del tema de les tutories, ha pogut repercutir en la consistència de les dades. En tot cas, l'informe conté el que els centres van dir i s'hi ha agrupat i processat. En cap cas es contrasta la informació rebuda amb allò que puguin dir els plans d'acció tutorial (PAT) aprovats en cada centre, que no s'han demanat, perquè l'objectiu era obtenir informació sobre la percepció que en tenien els responsables, per arribar a copsar la foto de la realitat de la pràctica de les tutories i no pas fer cap mena de comprovació documental.

## El perquè de la consulta: context

La consulta sobre la pràctica de les tutories als estudis de grau de la UPC es va fer després que haguessin conclòs els primers anys de totes les titulacions adaptades a l'EEES.

El Reial decret 1393/97, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials, estableix (en el punt 4.3 de la memòria per a la sol·licitud de la verificació prèvia de les titulacions de grau, annex I de l'RD) que les universitats han de determinar els sistemes accessibles de suport i d'orientació als estudiants i estudiantes un cop s'han matriculat. Segons el que especifica l'RD: "En la fase de acreditación, la Universidad deberá justificar el ajuste de la situación de lo realizado con lo propuesto en el proyecto presentado, o justificar las causas del desajuste y las acciones realizadas en cada uno de los ámbitos."

Escau, doncs, en el marc del suport i de l'orientació als estudiants i estudiantes disposar d'un mapa de la pràctica tutorial als graus, de tal manera que es pugui respondre millor a les consultes finals sobre el títol i alhora coordinar aquesta tasca entre tots els centres de forma que siguin més visibles els avenços que els centres de la UPC ja estan articulant de forma regular.

A banda d'aquest requeriment al qual s'ha compromès la universitat en el sentit de garantir la qualitat de les titulacions, és oportú fer esment del context més global que determina les universitats i que influeix en la pràctica d'acció tutorial, com a part del suport i l'orientació a l'estudiantat.

**Context europeu i internacional**, característiques que cal destacar:

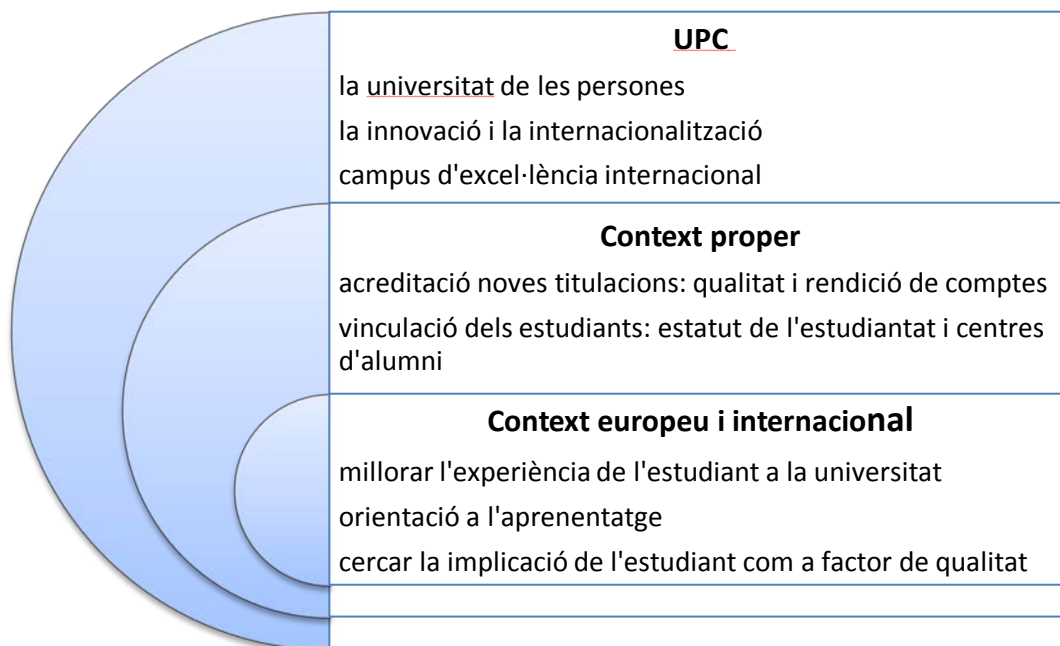
- Les tendències als sistemes més avançats d'universitats: un canvi de perspectiva en el qual l'eix principal és l'estudiant i la seva vivència a la universitat.
- La implicació de l'estudiant o estudianta com a factor de qualitat i d'èxit. Els elements següents són els que influeixen directament en aquesta implicació: la

relació amb el professorat, la percepció de la rellevància del currículum, la riquesa de l'entorn d'aprenentatge i la riquesa metodològica.

**Context de les universitats de Catalunya**, característiques que cal destacar:

- Les noves titulacions i els seus sistemes d'acreditació (ANECA, AQU).
- Els sistemes de qualitat i la necessitat de rendició de comptes.
- L'estatut de l'estudiant universitari.
- La creació d'associacions d'alumni a la majoria d'universitats, com a culminació de la vinculació dels antics estudiants i estudiantes amb la seva universitat.

**Fig. 1 El context actual per a les tutories a la universitat**



## Resultats de la consulta per temes

Les següents dades són un buidatge executiu de les respostes aportades pels 17 centres participants. Un dels centres, l'FME, disposa de dos sistemes diferents pel que fa a les tutories, un per a cadascuna de les titulacions de grau que el centre ofereix, per la qual cosa l'FME aporta dos blocs de respostes diferents. Per aquest motiu, el total de les respostes es basa sempre en 18 *inputs*.

### 1. Informació general: visibilitat, objectius i activitats

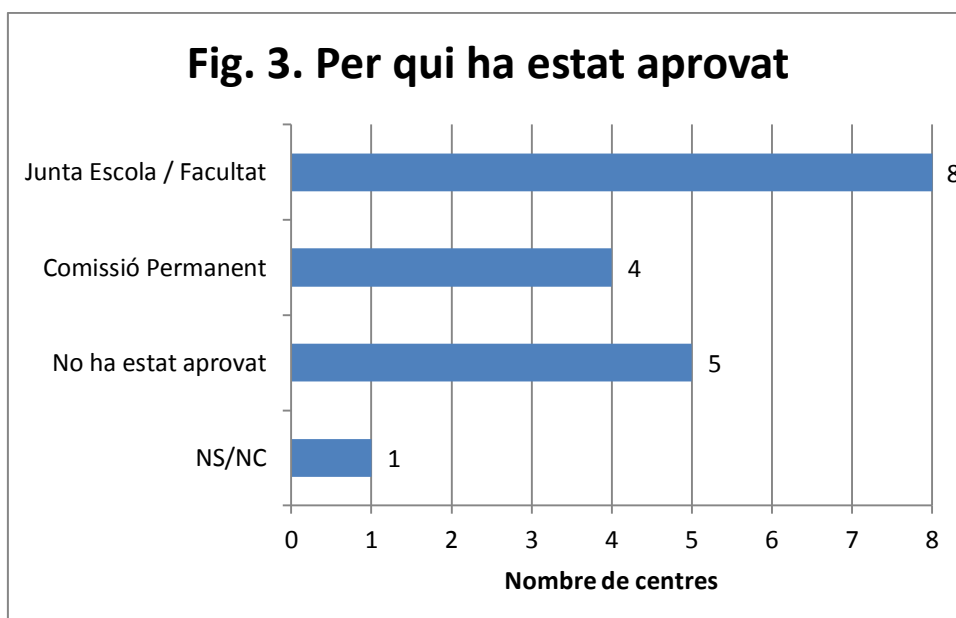
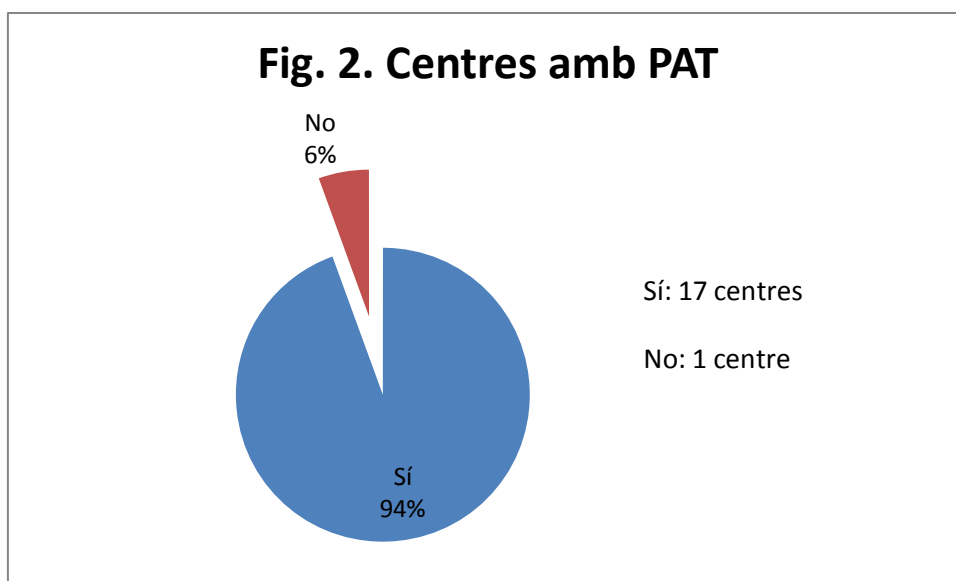
- Tots els centres tenen la tutoria com una tasca incorporada, però en molts casos no està gaire formalitzada en forma de document (arran dels sistemes de garantia interna de la qualitat (SGIQ), més delimitats).
- Alt percentatge en fa poca difusió específica (poques accions, poca visibilitat, poc detallada).
- Els objectius del PAT en els centres no semblen del tot compartits, tot i que hi ha una tendència a destacar com a prioritats certs aspectes, que són, però, relativament confluents i permetrien arribar fàcilment a un consens.
- Tots els centres, excepte una titulació (grau en Matemàtiques de l'FME), basen l'acció tutorial principalment en tutories individuals professor tutor-estudiant. Hi ha variants en què es complementa sobretot amb tutories de grup i amb mentorries d'estudiants. En el grau en Matemàtiques de l'FME, els estudiants i estudiantess de 4t fan de tutors, no pas els professors.

Tots els centres de la UPC consultats tenen l'**acció tutorial incorporada als estudis de grau**. Tots, excepte un centre, manifesten que tenen un PAT. El que no en té, no té un pla escrit però sí que en té elements escrits de fa molts anys.

Es dona la circumstància que bastants centres no sempre tenen aquest PAT formalitzat i/o aprovat com a document.

L'acció tutorial està força **arrelada a una pràctica del centre** i en alguns casos és una pràctica que no ha estat formalment aprovada pels òrgans del centre, com a pla d'acció tutorial específicament. En molts casos, **la formalització ha estat lligada** als compromisos formulats sobre el **sistema de qualitat del centre**.

I, en tots els casos, aquesta pràctica tutorial ha quedat **reflectida a les memòries prèvies de verificació dels estudis** de grau i s'ha reflectit en la majoria de casos amb el text genèric proposat per la UPC.



En general, es constata **poca difusió específica del sistema d'acció tutorial** dels centres. Se n'informa en la majoria dels casos breument en els webs dels centres, generalment en l'apartat de normatives, i als estudiants nous en ocasió de la jornada o acte d'acollida, com una informació més de les que destaca el centre. En algun cas, s'esmenta específicament que els estudiants nous són informats de les tutories en el moment de la matrícula,

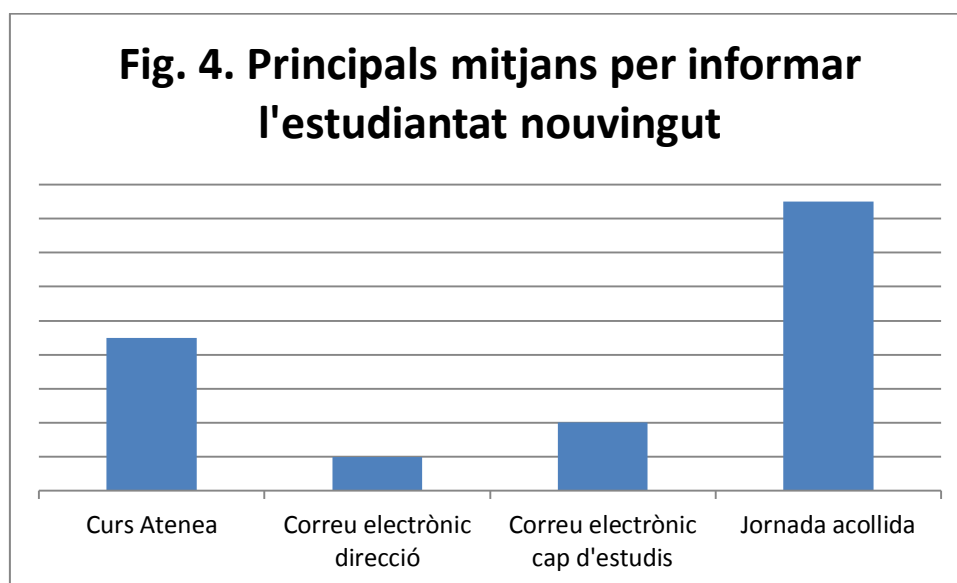
La tutorització dels estudiants i estudiantes no es presenta com un tret diferencial o com un valor afegit dels estudis, sobre el qual es detalli gaire informació de forma pública. Els diferents col·lectius dels centres (PDI en general, estudiantat en general i PAS) en la majoria dels casos no en reben informació específica gaire detallada que pugui facilitar una implicació més gran de tots els estaments.

Molts centres tenen oberts **cursos Atenea**, que utilitzen per informar sobre les tutories des de l'inici dels estudis i per facilitar la comunicació posterior entre l'estudiant o el

grup d'estudiants i el seu tutor. De vegades es dona el cas que els estudiants oblidin qui és el seu tutor cosa de la qual queda constància a les dades del curs Atenea i, d'aquesta manera, hi ha constància de les dades al curs Atenea.

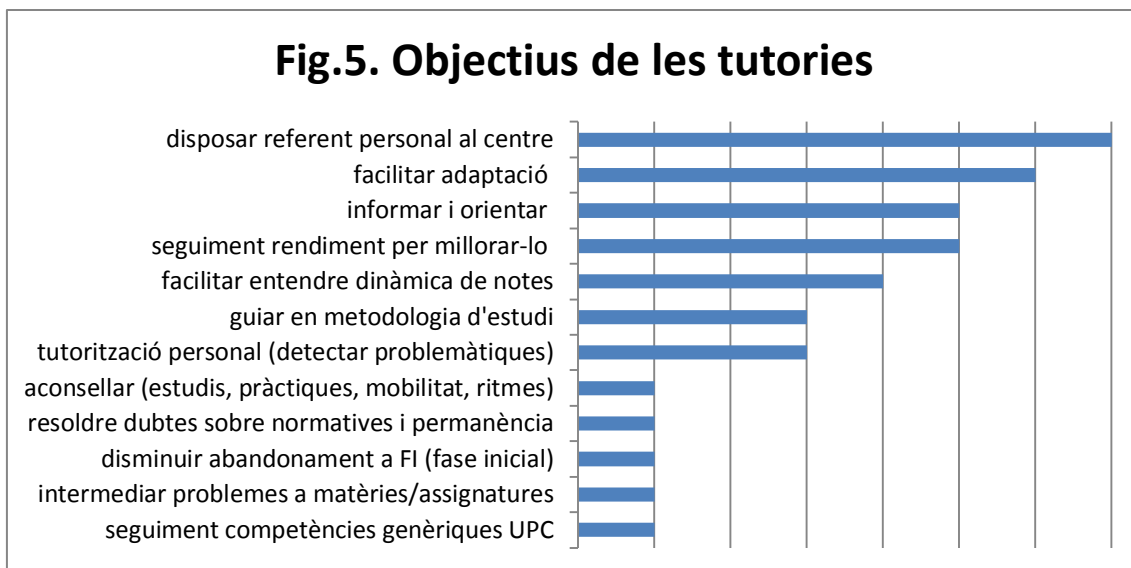
Les **intranets de centres** també són un mitjà d'informació de cara als estudiants. Tan sols 3 centres (EPSEB, EPSEVG —intranet docent— i FIB —racó de la FIB) expliquen que fan servir aquest mitjà per informar, però molt probablement deuen ser més els que també n'informen a través de la seva intranet.

Les **comissions de centre** també són un mitjà considerat com a vehicle d'informació a l'estudiantat sobre les tutories.

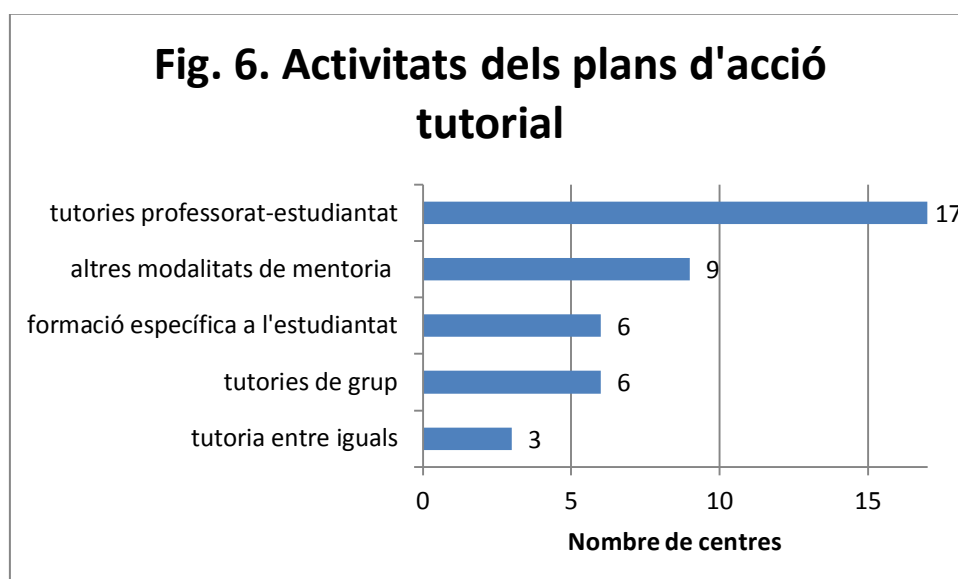


Els **objectius de l'acció tutorial** són una mica dispersos si s'observen tenint en compte el conjunt de tots els centres. Hi ha diversitat d'objectius, adaptats al cas de cada centre. Amb tot, sí que hi ha una tendència, que és que es considera que l'objectiu de les tutories és principalment que l'estudiant tingui un referent personal al centre, per a l'acollida inicial i l'acompanyament, la informació i l'orientació (s'esmenta la paraula *front desk*, que el tutor sigui la primera persona a qui es pugui adreçar l'estudiant). Aquesta figura de referència ha de facilitar l'adaptació a la universitat, al centre i al sistema d'ensenyament (facilitar entendre la dinàmica de notes i fer veure com el rendiment pot afectar la continuïtat a la universitat).





L'acció tutorial **consisteix de forma general en una acció tutorial individual professor tutor/estudiant**. Un únic cas a la UPC, el grau en Matemàtiques de l'FME, fa exercir l'acció tutorial exclusivament als estudiants, sense que hi intervingui el professorat (els professors no són tutors). La tutoria individual professor tutor/estudiant és l'activitat de les tutories a la UPC. En alguns casos, es complementa amb tutories de grup; en d'altres, amb mentories que no són les que es desenvolupen dintre del programa Enginycat (i que van estretament lligades a la història i la manera de fer dels centres que les incorporen), i, en algun cas, amb tutories entre iguals (entre estudiants) per a aspectes concrets (la tutoria a estudiants Erasmus a l'ETSAV, per exemple). En diversos centres es consideren com a part de les tutories les formacions sobre habilitats informacionals o sobre altres serveis del centre, o sobre una preparació als estudis, com és el cas de les dues escoles d'Arquitectura. Pel que fa a aquestes formacions a l'estudiantat, l'ETSECCPB va oferir en un moment puntual formació sobre tècniques d'estudi als estudiants.



Els casos d'altres **mentories que no són les que es desenvolupen a l'Enginycat**, són modalitats organitzatives pròpies de cada centre i que en molts casos s'han articulat com un suport a les matèries, i una forma d'arribar més directament a l'estudiant tutorat, perquè es considera que l'experiència dels iguals pot ser més aclaridora en molts casos que no pas si la tutorització la fa exclusivament el professorat.

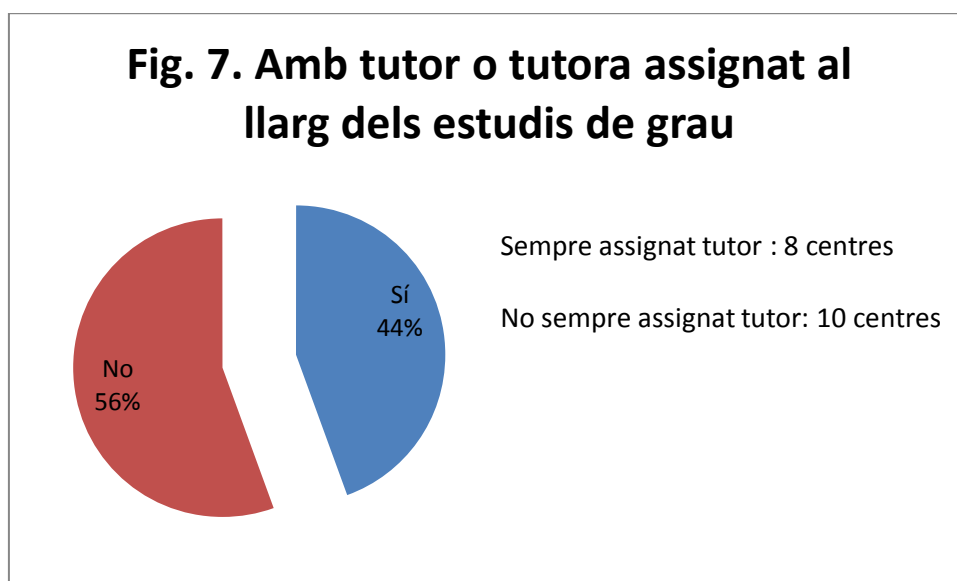
Les mentories explicades es refereixen a: mentoria/acollida per part de la delegació d'estudiants; curs d'introducció a l'arquitectura amb professorat júnior becat; apadrinament d'estudiants de 4t als de 1r; assignació de mentors a l'estudiantat que té dificultats en alguna assignatura; mentoria dels estudiants de doctorat en forma de sessions de problemes matemàtics; mentoria de l'estudiantat de cursos alts sobre les matèries.

## 2. Estructura, assignació i tasques (les persones)

- No tots els estudiants i estudiantes de la UPC tenen sempre assignat un tutor o una tutora al llarg de tota la titulació.
- El nombre d'estudiants per professor tutor varia molt d'un centre a l'altre, no és sempre una dada estable ni delimitada pels centres.
- Un alt percentatge de centres fa recaure la tasca de tutor en professorat voluntari.
- L'assignació d'estudiants a cada tutor es basa en diversos criteris, que es podria dir que tenen una lògica que es podria arribar a harmonitzar per a tota la UPC.
- Els centres perceben que les tasques del tutor són molt àmplies. Tot i la gran diversitat de tasques i una gran dispersió, ens passaria com en el cas dels objectius de l'acció tutorial, que seria fàcilment viable un consens sobre aquest tema.
- Participació d'altres col·lectius. L'estudiantat participa en molts casos en les tutories. El PAS participa com a suport en aspectes de gestió que sorgeixin o s'hagin establert.

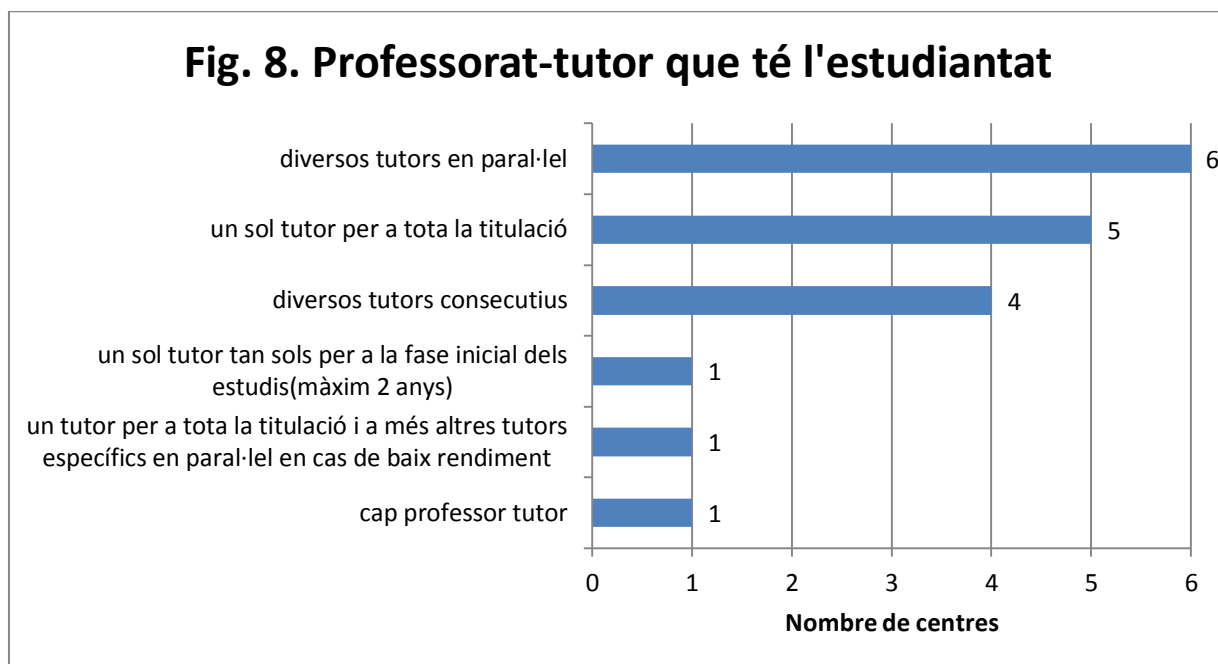
No tots els centres de la UPC tenen establert que l'estudiant tingui **SEMPRE** un **tutor al llarg de tota la carrera**. Una mica més de la meitat de centres no l'assignen durant tota l'estada de l'estudiant al centre, per a tota la durada dels estudis.

La tasca del tutor es focalitza principalment a la fase inicial dels estudis (durant els dos primers anys del grau).

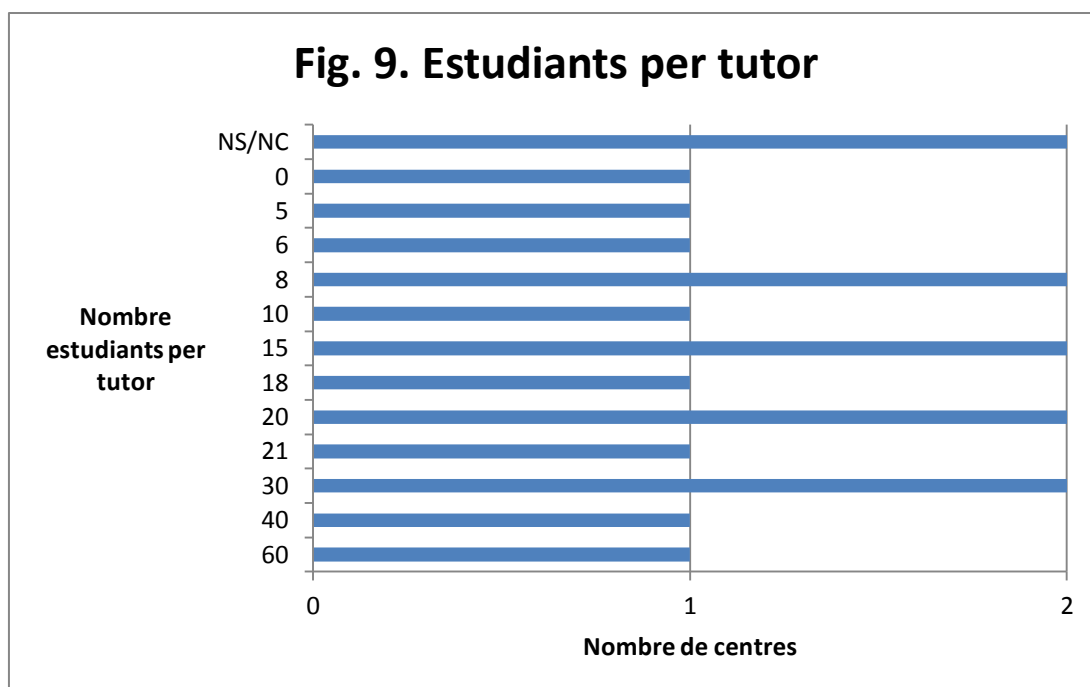


D'altra banda, molts **centres tenen diversos tutors**, ja sigui paral·lelament o consecutivament. La tasca de tutor no recau en una única persona de referència, sinó que la compaginen diversos professors.

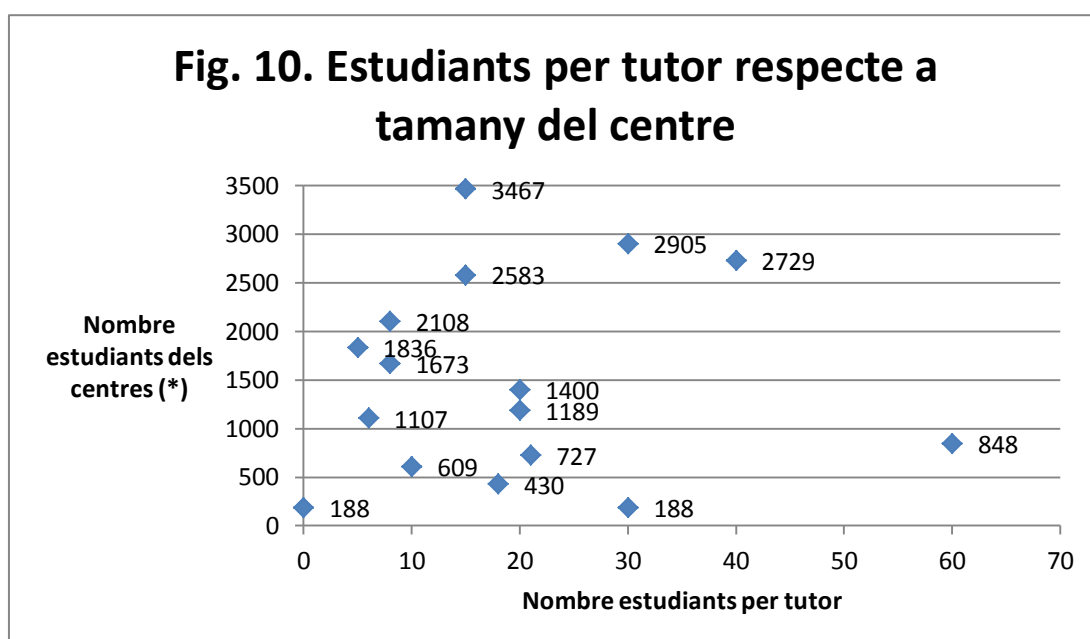
De nou també, en aquesta visió global dels centres en destaca el fet que un dels centres de la UPC i per a una de les seves titulacions de grau, no té la figura de professor tutor. A l'FME i per a la titulació de grau en Matemàtiques, són únicament tutors els estudiants i estudiantes de darrers cursos.



Pel que fa al **nombre d'estudiants per professor tutor**, les xifres varien molt d'un centre a l'altre. De nou, depèn de la dinàmica creada a cada centre pel costum, la tradició i la cultura de funcionament en aquest tema. Ens podem trobar des d'un centre gran amb molts estudiants i pocs tutors perquè és una tasca totalment voluntària i ha recaigut, per la força del costum, en un petit grup de voluntaris, fins a un centre en què tot el professorat a temps complet fa de tutor, sigui quina sigui la dimensió del centre.

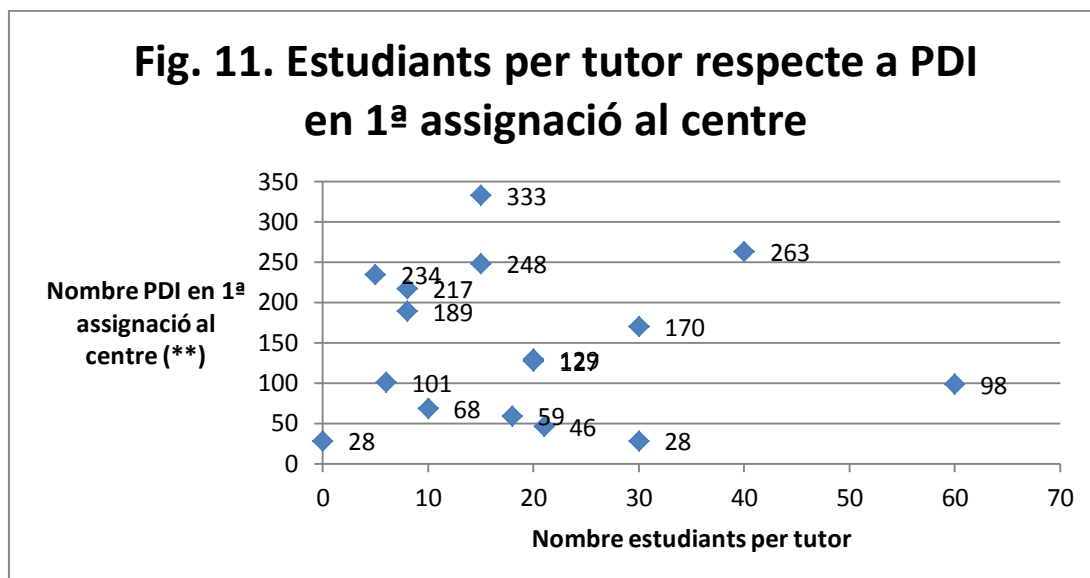


Fent una **comparativa respecte al nombre d'estudiants i de professorat del centre**, no es veu una tendència clara, atès que, independentment del tamany del centre, els grups de tutoria són més aviat petits (15-20 estudiants). O en tot cas, sí que es pot veure una tendència en el sentit que el tamany del centre no afecta el tamany del grup, atès que el nombre de professors també és més gran. En aquesta comparativa s'han exclòs els dos centres que no aportaven dades pel que fa al nombre d'estudiants per tutor.



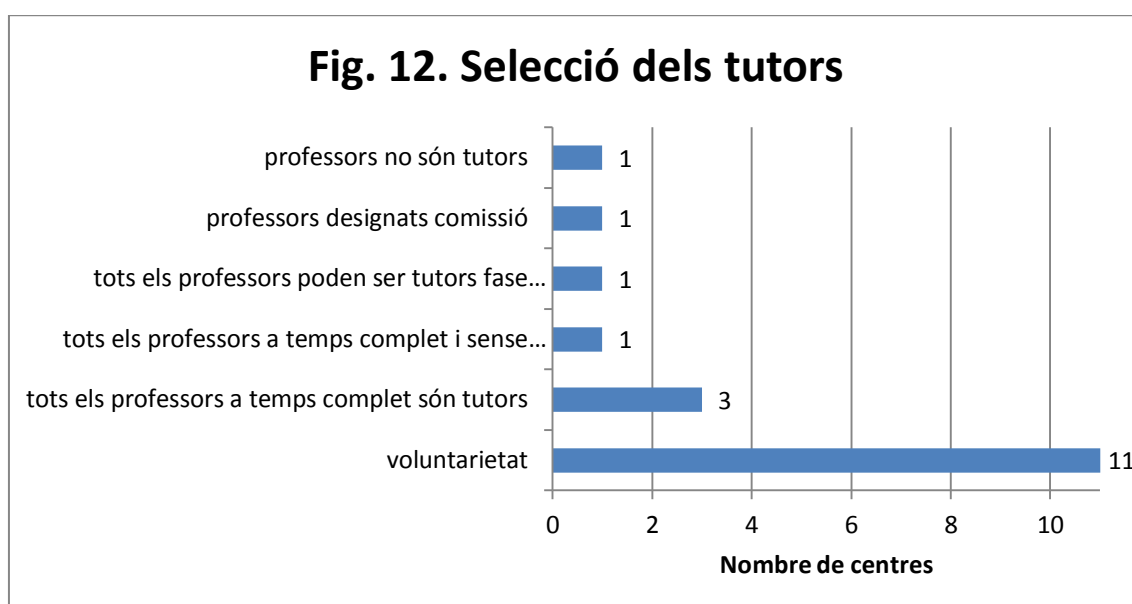
(\*) Dades estadístiques i de gestió 2011-2012

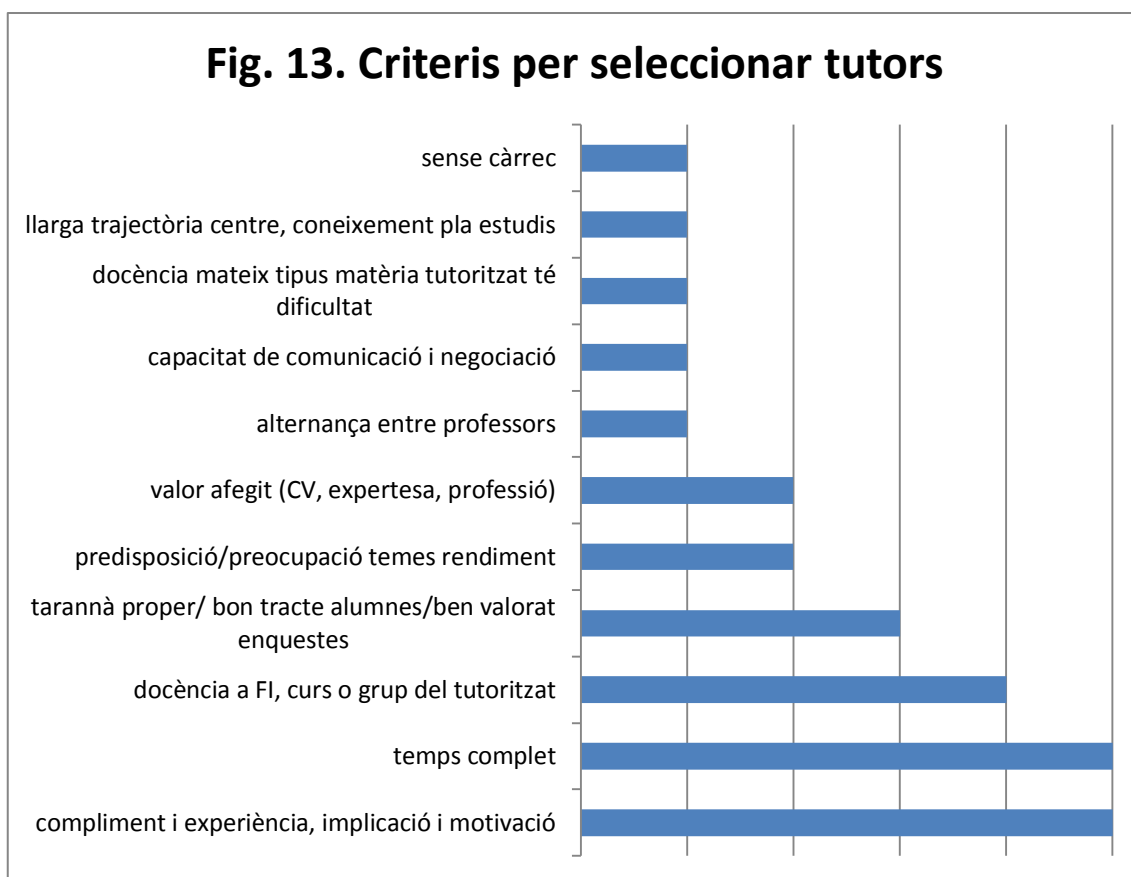
[http://dades.upc.edu/?op=mostrar\\_indicador&any=2011&index=1.3.1.2.4](http://dades.upc.edu/?op=mostrar_indicador&any=2011&index=1.3.1.2.4)



(\*\*) [http://dades.upc.edu/?op=listar\\_unitats&any=2011](http://dades.upc.edu/?op=listar_unitats&any=2011)

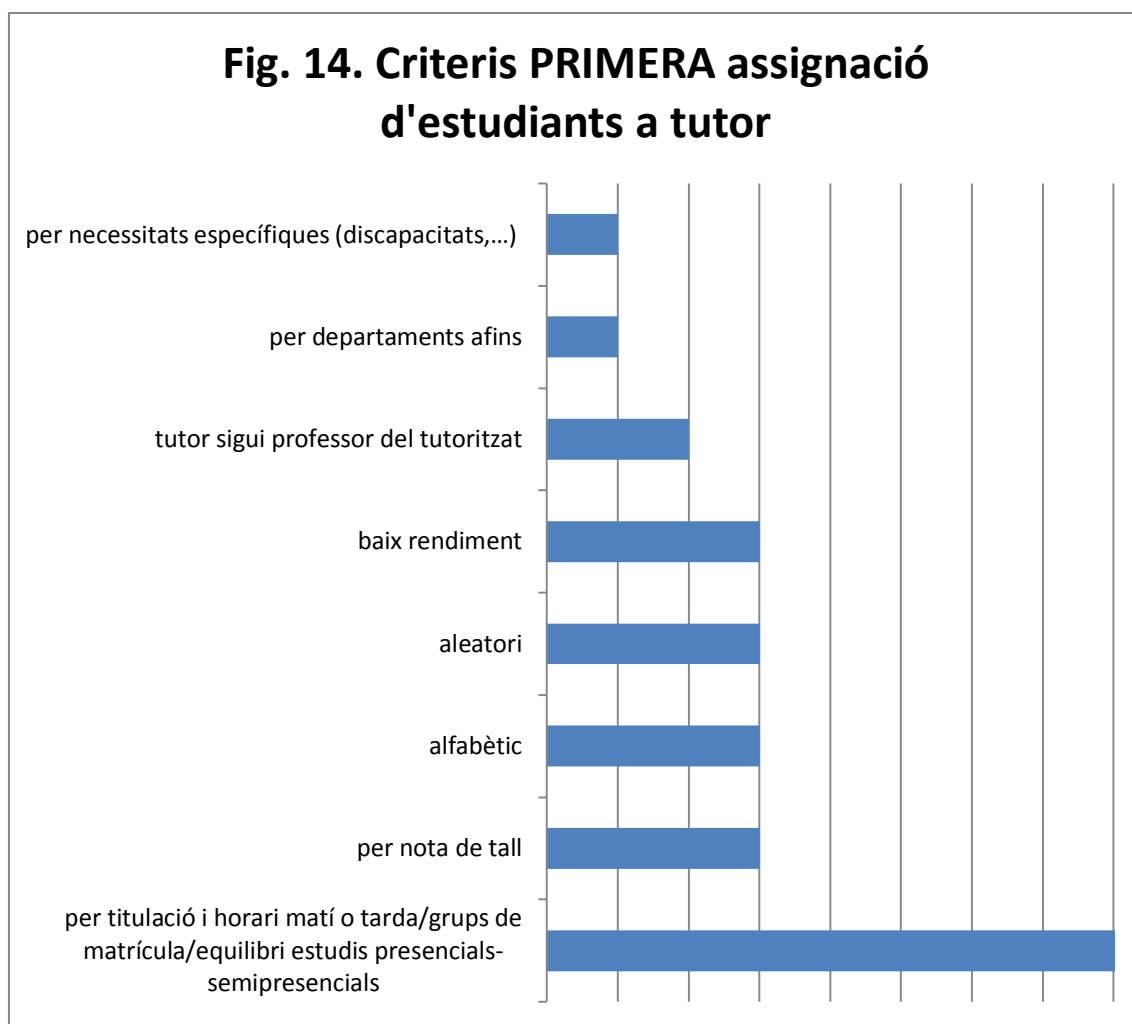
A l'hora de decidir quin professorat del centre ha de fer de tutor, s'opta de manera quasi unànime per la **voluntarietat**. En algun cas (ens consta que s'està revisant), tots els professors fan de tutors o, en algun altre cas, tots els professors a temps complet, però a la majoria de centres és una tasca que recau en els voluntaris, entre els quals el cap d'estudis decideix segons uns criteris que en pocs casos estan gaire establerts o delimitats, sinó que són determinats per una pràctica del mateix centre. Destaca com a criteri de selecció el grau de compliment en aquesta tasca (la implicació i la motivació demostrada).





Pel que fa a la primera **assignació d'estudiants a un tutor o tutora**, en la majoria dels casos coincideix amb l'adscripció a la titulació, els grups i els horaris que es fa en el moment de la matrícula. Dintre d'aquesta assignació genèrica, en alguns casos es fa de forma aleatòria o per ordre alfabètic. En un sol cas s'esmenta que es té en compte la nota de tall d'accés a la universitat amb vista a assignar l'estudiant a un tutor.

Hi ha casos de centres en què la primera assignació d'estudiants a un tutor es fa en els casos de baix rendiment, un cop es tenen els primers resultats de la titulació.



Des de tots els centres que tenen el professorat com a tutor (és a dir, tots excepte un per a una titulació), es considera que les **tasques dels tutors** són moltes i molt variades. La llista és llarga i abasta nombrosos aspectes.

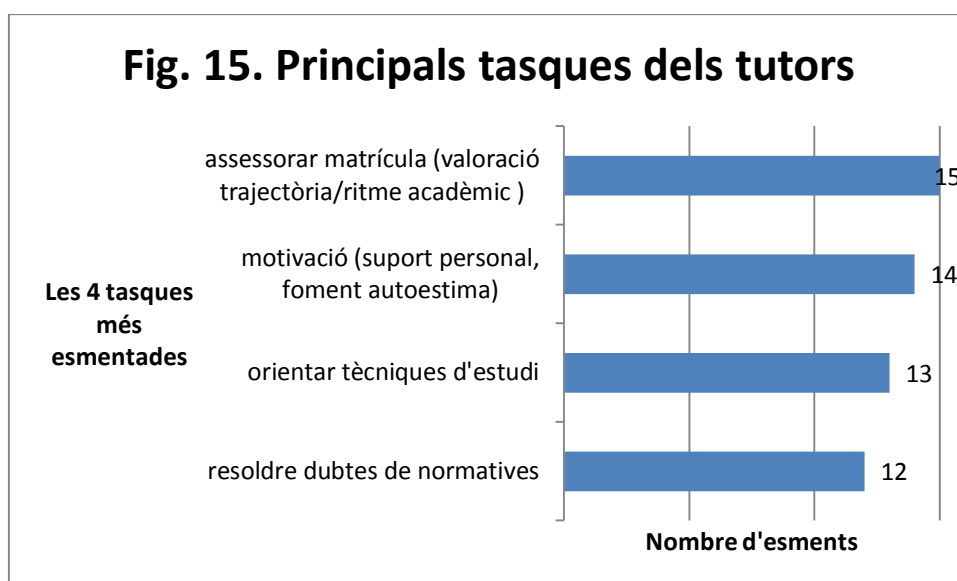
Amb tot, la tasca més esmentada és la d'assessorar la persona que es tutora, a la qual s'ajuda a fer una anàlisi i una valoració de la pròpia trajectòria, per aconsellar-la sobre el ritme acadèmic que ha d'escollir en funció de les seves capacitats, aspectes que repercuteixen en la decisió sobre quines assignatures ha de matricular. De fet, aquesta tasca està relacionada amb la de resoldre dubtes sobre normatives que puguin estar-hi relacionades.

La segona gran tasca que aflora és la de facilitar un suport personal a la persona que es tutora durant el quadrimestre, tot ajudant a fomentar-ne l'autoestima, aspecte que es considera crític a l'hora que l'estudiant pugui assumir els objectius que s'hagi plantejat en relació amb els estudis. Aquest suport personalitzat també inclou d'alguna manera l'orientació sobre l'organització de l'estudi i la gestió del temps, tant de forma general com quant als aspectes específics de la titulació. A banda d'aquests grans blocs de tasques anteriors, se n'esmenten d'altres, de forma menys generalitzada:



- ajudar en qüestions logístiques a la universitat;
- aconsellar sobre treballs externs i sobre estades, temes de convalidacions per mobilitat;
- identificar problemàtiques de funcionament de les assignatures, com una forma d'implicació del tutor en la coordinació general dels estudis i de col·laboració amb el centre per resoldre incidències, suavitzar algun conflicte que pugui sorgir;
- atendre consultes personals (de feina o familiars) que afecten directament els estudis.

En el cas d'un centre, la tutoria també s'orienta al seguiment de l'assoliment de les competències genèriques dels estudis.

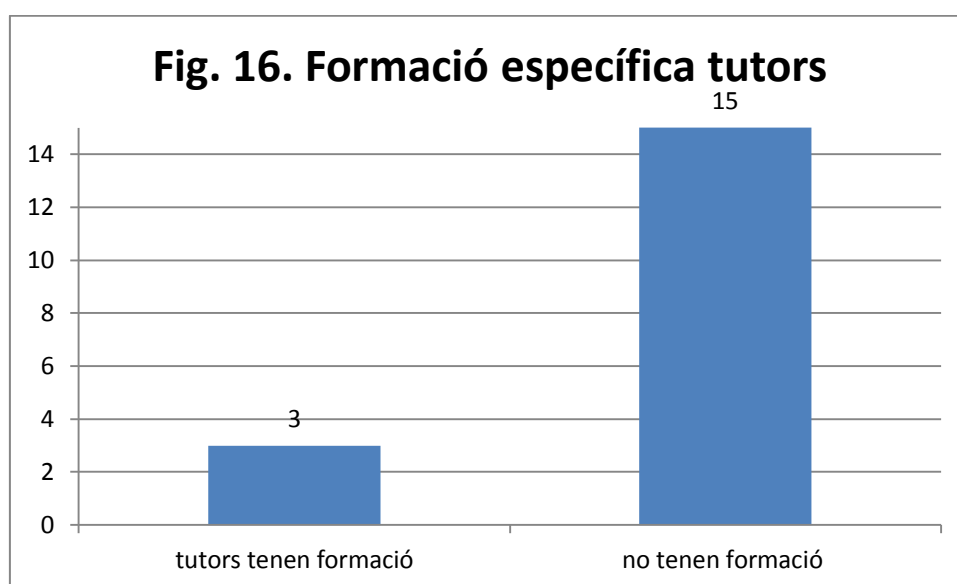


Pel que fa a la **participació d'altres col·lectius** (estudiantat i PAS), l'estudiantat participa principalment assumint mentories específiques, tret del cas concret en què assumeixen exclusivament la tutoria. El PAS realitza exclusivament una tasca de suport a tots els aspectes de gestió relacionats amb les tutories, així com en els casos concrets de formació sobre serveis de la universitat, els quals també són assumits pel PAS corresponent. També cal fer esment del cas, no consolidat, d'un centre en què el PAS va realitzar puntualment una formació sobre tècniques d'estudi, adreçada a l'estudiantat.

### 3. Suport del centre al professorat tutor

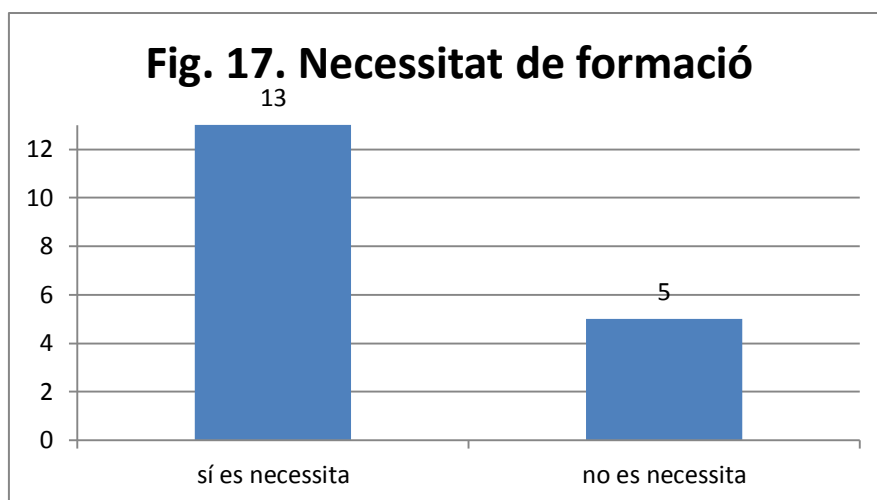
- La majoria de centres diu que els seus professors tutors no tenen cap formació específica (encara que molts centres consideren que seria bo tenir-ne i n'assenyalen 2 o 3 temàtiques principals).
- Un alt percentatge de centres té ben identificats els professors que poden ser bons tutors.
- Un alt percentatge de centres fa una sessió inicial amb tutors i els dóna pautes; igualment, però, tan sols la meitat dels centres fa reunions finals de balanç amb els tutors.
- La gran majoria de centres atorga el reconeixement tan sols en forma dels punts PAD que determina la Universitat. No hi ha cap altre reconeixement.

Hi ha una alta coincidència que els professors tutors no han seguit cap **formació específica per a la tasca de tutoria**. En tots cas, si alguns n'han rebut pot haver estat a títol personal. Ens aquells pocs casos de centres que han proposat en algun moment una activitat de formació adreçada als tutors, aquesta ha estat organitzada per l'ICE.

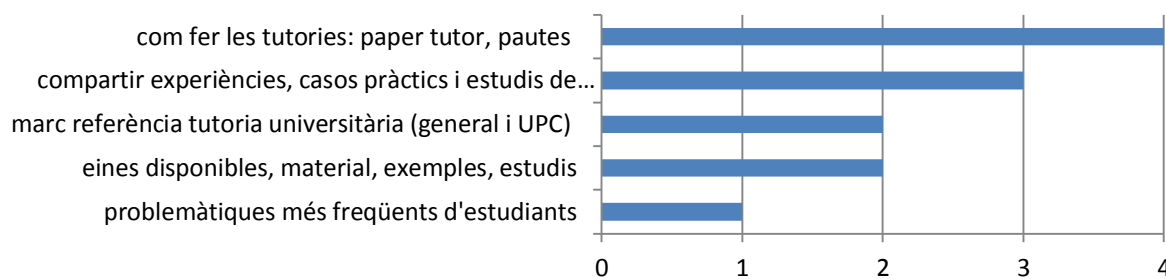


L'opinió generalitzada és que sí que es necessitaria una **formació específica per als tutors**. En tot cas, la necessitat d'aquesta formació hauria d'anar lligada a l'increment de la participació dels estudiants i estudiantetes en les tutories.

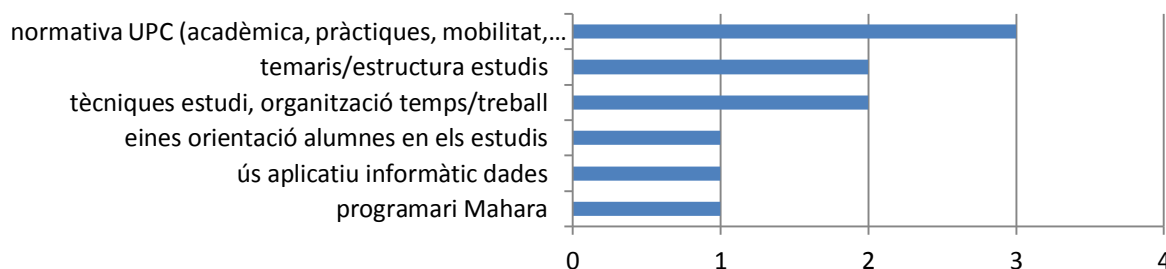
En molts casos, però, es manifesta l'opinió que la tasca tutorial va molt lligada a una competència que han de tenir tots els professors i professores, per la qual cosa tota formació ha d'estar orientada a millorar-ne les aptituds, a estar-ne informats i compartir experiències, i a disposar del màxim d'informació sobre els dubtes o aspectes que habitualment sorgeixen a les tutories.



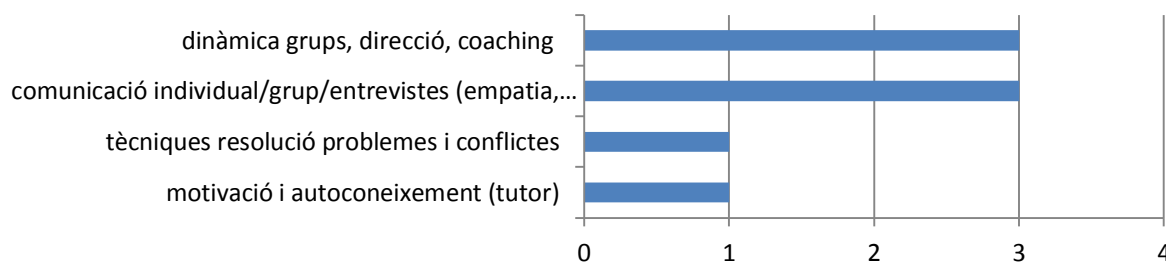
**temàtica de formació 1: pautes per orientar les tutories (total de cites = 12)**



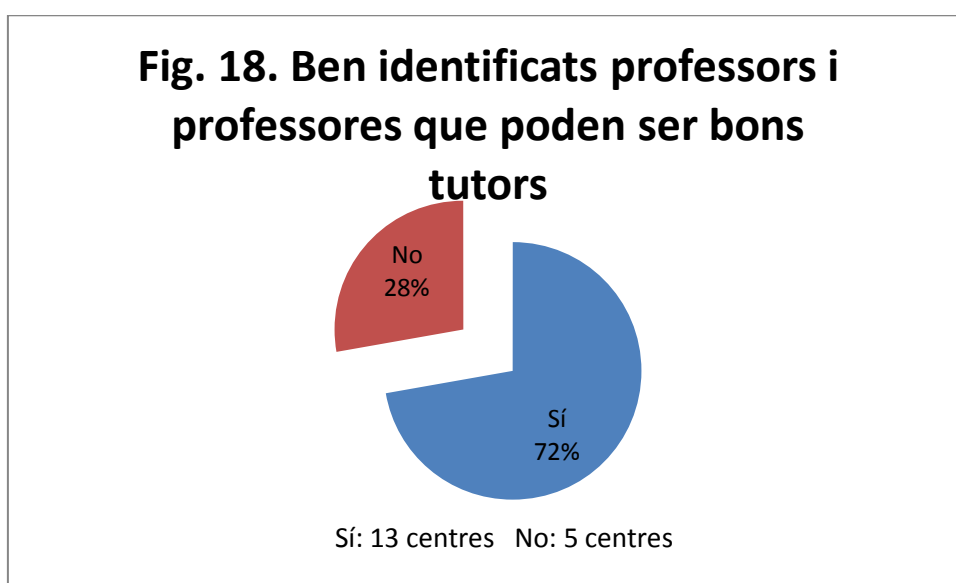
**temàtica de formació 2: eines relacionades amb els estudis (total de cites = 10)**



**temàtica de formació 3: eines personals de comunicació (total de cites = 8)**



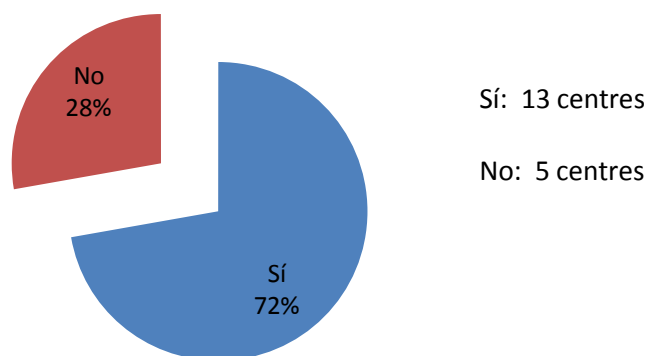
En general, els centres coneixen bé els **professors i professores que poden ser bons tutors**. Tenen identificats professors que tenen una facilitat i una habilitat particulars pel que fa a les tasques de tutoria, tenen la confiança dels estudiants i podrien ser, si calia, una referència tant al centre com a la UPC. I, segons ha destacat un centre, alguns centres probablement també saben quins professors o professores no serien bons tutors. Aquest coneixement va estretament lligat al coneixement dels equips que tenen els caps d'estudis dels centres. D'això es desprèn que, tot i que en la majoria de casos els tutors ho són de forma voluntària, sí que hi ha implícita una tasca dels caps d'estudis a l'hora de fer l'encàrrec als qui poden ser bon tutors. Aquest coneixement hi és i probablement és compartit entre el professorat.



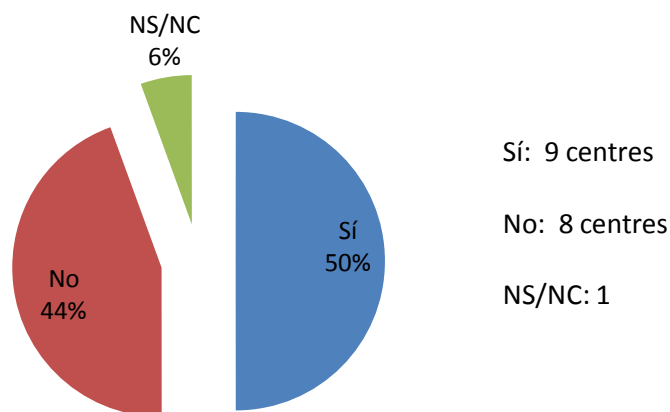
Amb el professorat tutor, el centre fa una **sessió inicial** o acte informatiu (més o menys informal, en alguns casos) amb la persona de l'equip directiu / deganat que és responsable de les tutories al centre. Aquesta sessió serveix per indicar, en línies generals, les pautes del que s'espera dels tutors.

Solament en alguns casos després es fa una **sessió de balanç**. Això sí, tots fan referència al fet que de tota manera la informació sobre com han anat les tutories arriba (per vies menys formals) a la persona responsable.

**Fig. 19. Sessió informativa inicial amb tutors**



**Fig. 20. Sessió de balanç amb tutors**



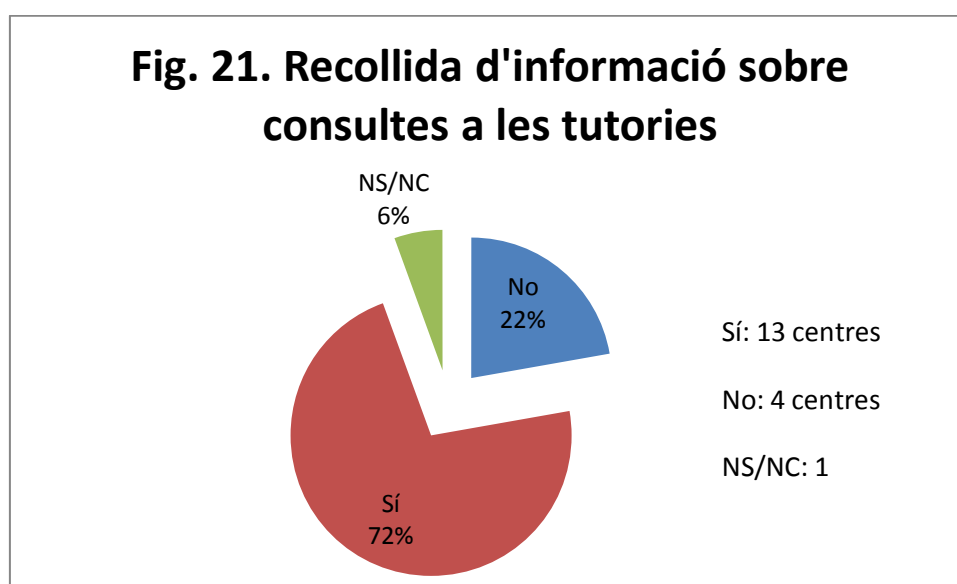
Pel que fa al **reconeixement de la tasca del professorat que fa tutories**, en general (excepte tres centres) els centres atorguen els punts PAD corresponents que estableix la Universitat i cap altre reconeixement concret. O, en tot cas, no s'ha fet referència a les consultes fetes. Tampoc no es fa esment en cap cas de cap altre reconeixement que faci el centre.

Sí és general l'opinió que el reconeixement actual és massa limitat, sobretot atenent la importància i varietat que comporta la tasca. Es veuria amb molt bons ulls que hi hagués alguna mena de reconeixement institucional més important, que facilitaria que més professors i professores s'impliquessin a les tutories.

#### 4. Dades i tractament de la informació

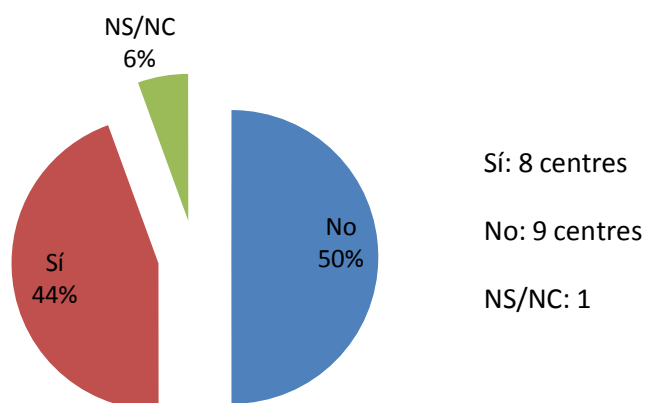
- Un alt percentatge de centres diu que recull informació sobre el tipus de consultes que es reben en les tutories, però en molts casos es fa de forma informal.
- Aproximadament la meitat dels centres té formularis de recollida de dades.
- Pocs tenen una eina per gestionar o analitzar les dades.
- No s'ha trobat un sistema per valorar l'eficiència de les tutories.
- Els resultats es comparteixen principalment de forma interna (comissions), mai públicament.
- Un alt percentatge no recull dades d'opinió de l'estudiantat sobre les tutories rebudes, però té clar a quins col·lectius caldria preguntar, si es vol tenir una opinió general sobre les tutories als estudis de grau.

La **recollida d'informació sobre els tipus de consultes** que formulen els estudiants a les tutories en la majoria dels casos es fa de manera informal. Amb tot, la percepció és que sí que es recull aquesta informació.



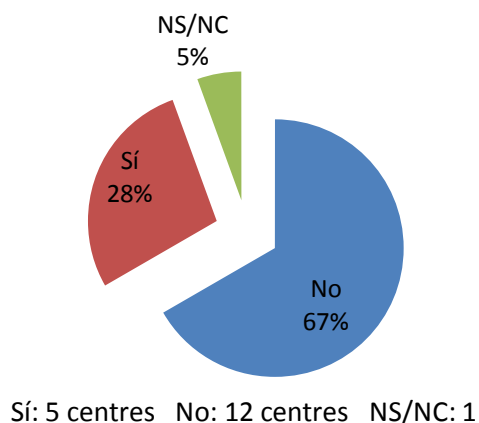
Són pocs els que tenen establert un **formulari *ad hoc* per a la recollida de consultes** plantejades per l'estudiantat a les tutories, que pot ser un formulari (o un document semblant). Es percep que des dels centres es considera important tenir recollida aquesta informació, però pel fet que la pràctica al llarg dels anys demostra que són temes recurrents els que sorgeixen a les tutories i pel fet que els tutors acostumen a ser sempre els mateixos professors, no s'ha establert de forma més concreta i sistemàtica.

**Fig. 22. Formulari o similar per a la recollida de dades**



Pel que fa a una **eina per gestionar o analitzar les dades** relatives a les tutories, igualment són pocs els qui en tenen una de concreta. Aquest és un tema que s'està millorant o es voldria millorar a molts centres, els quals voldrien tenir més desenvolupats els procediments de recollida i anàlisi de la informació. Tot sovint aquest tema porta a manifestar que es veuria com una cosa positiva disposar d'alguna eina informàtica proporcionada per la UPC per gestionar les tutories, que inclogués alhora formularis, sistemes d'anàlisi de dades, enquestes, etc.

**Fig. 23. Eina per gestionar/analitzar dades recollides**



En aquest sentit, hi ha diverses iniciatives dels centres per tenir més ben recollides les dades i, d'altra banda, per tenir més dades disponibles fàcilment per als tutors, i, alhora, per tenir les dades accessibles per als estudiants i estudiantes (com ja s'ha comentat anteriorment, en aquest cas perquè els estudiants tinguin ben identificat qui els tutora).

Hi ha diversos mitjans informàtics que s'han desenvolupat, els quals s'agrupen tot seguit en dues categories: aplicació pròpia del centre i curs al campus Atenea.

### **Aplicació o altra eina informàtica pròpia**

1. EPSEB. Disposen d'una aplicació informàtica pròpia força evolucionada que ha passat per diverses iteracions. Es tracta d'una aplicació desenvolupada a l'Escola pel seu centre de càlcul. Consta d'una eina genèrica per al seguiment general (mòdul de consultes, mòdul de dades que emplena l'estudiant, mòdul per emetre informes) i d'una eina específica per a l'estudiantat de baix rendiment que necessita el vistiplau del tutor o tutora per matricular-se. El tutor hi veu l'expedient de Prisma (en què està matriculat, què ha suspès) i la proposta de matriculació.
2. ETSECCPB. Tenen una aplicació específica desenvolupada pel seu centre de càlcul. De cada reunió que fan els tutors, en deixen informació a l'aplicació. Direcció i cap d'estudis poden veure-hi en cada moment com van les coses.
3. ETSETB. Tenen una eina a la intranet, desenvolupada pels serveis informàtics del centre, exclusiva per a la tutorització, en la qual el professor tutor veu els seus tutorats i pot accedir als seus expedients acadèmics, i en la qual pot deixar constància del tipus de reunió que hi ha tingut.
4. FNB. Estan preparant una nova eina, un qüestionari electrònic disponible al web del centre, per a la recollida d'incidències i informació automàtica per correu electrònic al tutor o tutora).
5. FOOT. Tenen previsió de desenvolupar un sistema de dossier de l'estudiant mitjançant el programari Mahara (s'hi està treballant amb el suport d'AteneaLabs).

### **Campus virtual Atenea o altre**

1. EET. Curs d'Atenea per a la comunicació estudiant-professor o en grup (fòrum Atenea).
2. EPSEB. Curs d'Atenea amb estudiants de nou ingrès i els seus tutors (subgrups per tutors), fa funció de repositori de materials i inclou qüestionaris d'autoavaluació sobre matèries bàsiques.
3. EPSEM: Un curs Atenea en el qual queda tot penjat i a través del qual s'informa sobre les tutories als estudiants de nou ingrès. El curs Atenea (en tenen 2, un únic curs per a tota l'escola) es fa servir també com a mitjà de comunicació estudiant-tutor.
4. ESAB. El dia de la presentació del curs (jornada d'acollida), troben el curs de tutoria a Atenea. Cada tutor té un curs Atenea amb els estudiants i estudiantess assignats a la tutoria i el fan servir com a mitjà de comunicació.
5. ETSEIAT. Per fer circular la informació utilitzen un curs Atenea (que fa funció d'intranet d'estudiants) anomenat "Tutories" (tots els estudiants dividits per grups segons el tutor o tutora). Utilitzen el fòrum del curs Atenea per a la comunicació estudiant-tutor.
6. ETSEIB. Obren un curs de tutories a Atenea, com si fos una assignatura més de l'alumnat. És un únic curs per a tots els alumnes. Es fa servir per penjar-hi notícies. No s'hi fa servir gaire el fòrum.

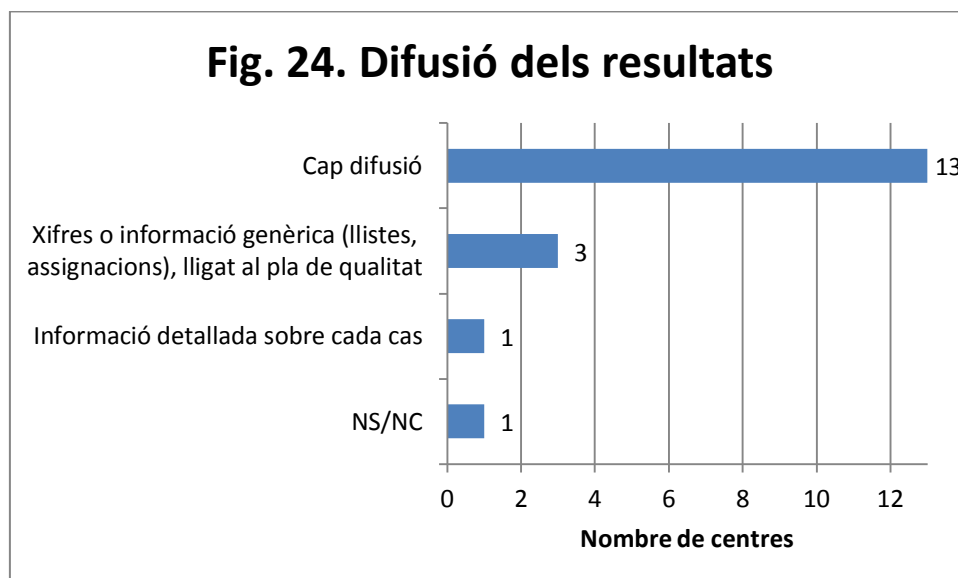


7. FME, grau en Estadística. Espai de tutoria virtual (a <http://campusvirtual.ub.edu/>) mitjançant el qual tenen comunicació directa amb el tutor i la resta d'alumnes, a més d'altres eines, com ara fòrums, agenda i materials molt útils per a la formació personal i professional.
8. FNB. Curs Atenea; cada professor-tutor té el seu grup en una aula pròpia i el cap d'estudis és a totes les aules. Serveix sobretot perquè el tutor o tutora hi pengi recursos i com a fòrum de debat.
9. FOOT. Curs Atenea.

No s'ha trobat realment un sistema que permeti **valorar l'eficiència de les tutories**. S'esmenten com a formes relacionades: l'observació dels paràmetres de rendiment, incloses les taxes d'eficiència; les comissions d'avaluació curricular, i els informes dels tutors que s'analitzen a les comissions d'estudis de grau. Però l'opinió generalitzada és que són aproximacions però que no es pot considerar que siguin formes de valorar si les tutories funcionen o no.

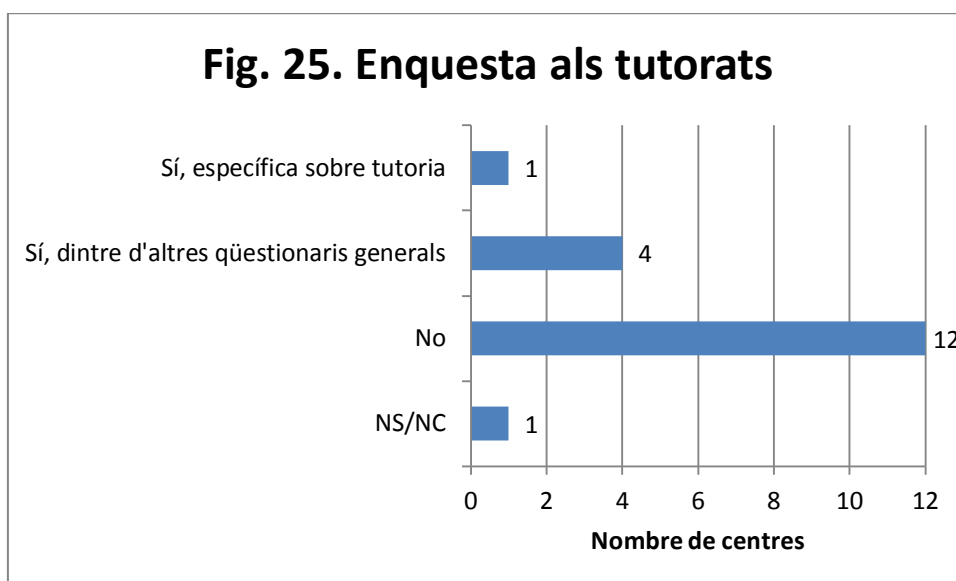
Els **resultats es comparteixen de forma interna**, principalment. La difusió dels resultats es fa bàsicament a les comissions internes de centre o de titulació i a la memòria del centre. Sempre són dades anònimes, excepte en el cas d'un centre (ETSAV) que sí que especifica concretament que s'informa detalladament sobre cada cas d'estudiant tutorat en un debat en el marc de la comissió d'avaluació curricular, molt sòlida i en què participen els diferents col·lectius.

En general, si alguna dada es fa totalment pública, es tracta de xifres genèriques o de llistats de tutors i tutores i assignacions, que es publiquen al web del centre. Això lligat al pla de qualitat, generalment.

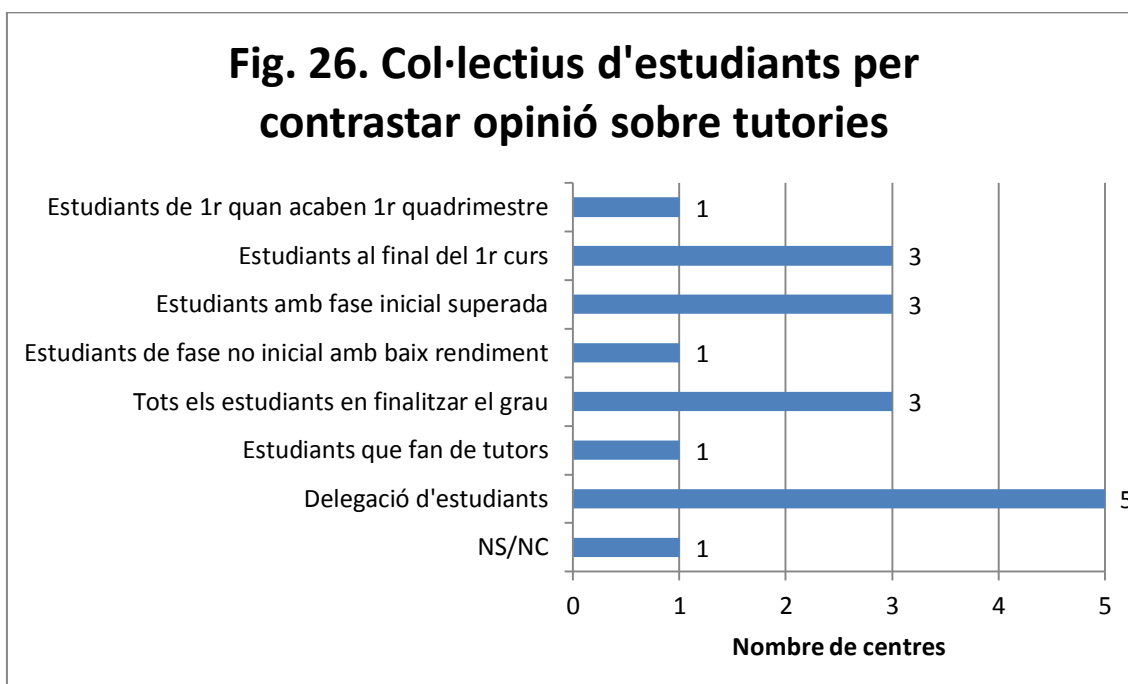


Pel que fa a la recollida de la **satisfacció dels estudiants i estudiantats tutorats**, de forma general no es fa una enquesta específica. Se'ls consulta de forma genèrica a

l'enquesta de satisfacció de les assignatures, però no es fa una consulta concreta sobre les tutories en particular.



No hi ha gaire coincidència sobre les prioritats a l'hora de poder contrastar o obtenir l'**opinió de l'estudiantat en general** sobre les tutories. Les delegacions d'estudiants serien el col·lectiu més esmentat, per demanar-los l'opinió sobre les tutories en general. Tret d'aquest col·lectiu, es valora que seria bo contrastar-ho amb tots els estudiants que finalitzen el grau i, de forma equivalent, fer-ho també amb els que es troben en els primers cursos, atès que són aquests els estudiants en què de forma més general incideixen les tutories.



## 5. Problemes que perceben els centres

- Alta coincidència en la manca d'implicació dels estudiants i estudiantes en les tutories.
- Diversitat de problemàtiques.

A l'hora d'enumerar els principals problemes detectats en la gestió de les tutories professorat-estudiantat, s'ha fet palesa una certa diversitat de problemes, però amb importants coincidències, que s'han intentat agrupar en diferents apartats.

### **Problemàtiques relacionades amb l'estudiantat**

Es transmet que hi ha un fort absentisme dels estudiants a les tutories. Aquesta manca de participació es va fent més palesa a mesura que avancen els anys de la titulació. En general, es viu com una manca d'interès per aquesta possibilitat (en alguns casos es valora com un servei) que la Universitat i el centre ofereixen a l'estudiantat. Relacionat amb aquesta "baixa" implicació dels estudiants, es considera que manquen sistemes per implicar de forma més decidida els estudiants i estudiantes a les tutories.

### **Problemàtiques relacionades amb el professorat**

Molts centres consideren que manquen voluntaris per fer de tutor.

En relació amb això, també es percep una manca d'implicació més decidida de tot el professorat del centre en general. Es considera que molts professors no creuen en la funció tutorial a la Universitat. I aquest fet repercuteix directament tant en la tasca dels tutors com en el nombre i la rotació, així com en la implicació de l'estudiantat a les tutories.

### **Problemàtiques relacionades amb el suport de la institució a l'acció tutorial**

Es pensa que manquen pautes per evitar que els tutors acabin sent molt passius en la seva funció. Potser no hi ha prou informació o prou guiatge per als tutors, ni elements que permetin als tutors i tutores ser útils en casos en què puguin rebre neguits sobre abusos a les assignatures.

També, en relació amb això, una clara línia institucional de la UPC pel que fa a les tutories seria de gran ajut. La feina dels tutors i tutores està poc incentivada i es veuria bé que s'incrementés el poc reconeixement que s'hi dóna ara. Així mateix, des del punt de vista institucional, cal tenir present la problemàtica que se'ls planteja als centres amb pocs professors a temps complet, a l'hora d'assignar tutors.

### **Problemàtiques relacionades amb la visibilitat i traçabilitat de les dades**

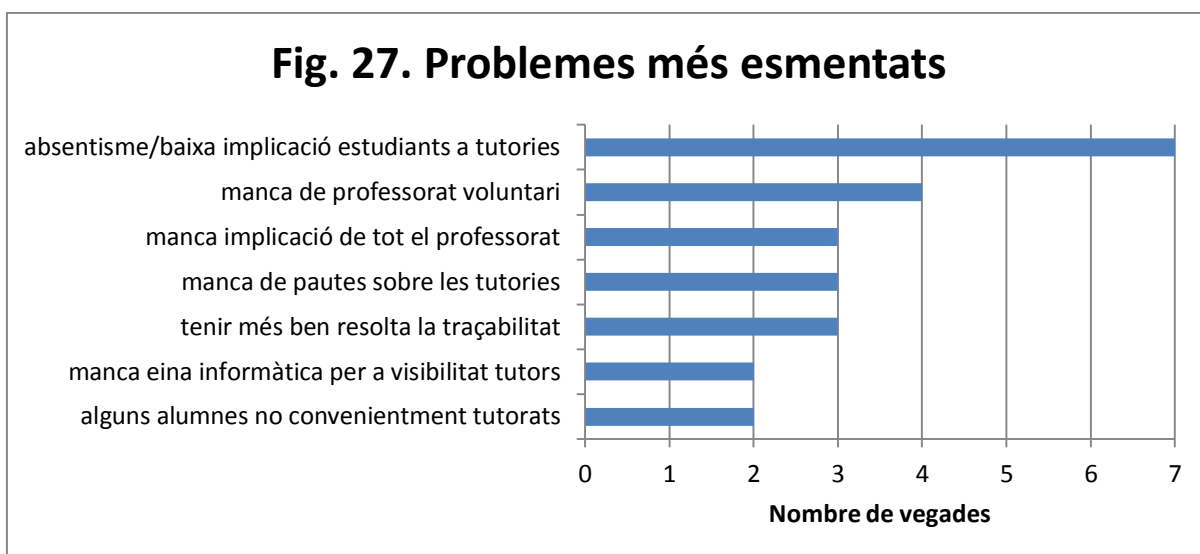
Hi ha la percepció que el desenvolupament de les tutories no sempre està suficientment documentat, ni és prou visible per a tots els estaments implicats.

Faltaria tenir més ben resolta la traçabilitat de les dades, potser disposar d'un formulari detallat per recopilar-les. Amb tot, s'assenyala que no s'hauria de caure en cap cas en un excés de "paper" ni en l'obligació d'emplenar una documentació excessiva (es posa com a exemple que el manual del tutor UPC té moltes fitxes).

En alguns casos es destaca també que hi ha poc accés dels tutors a dades de l'expedient dels seus tutorats, amb una sensació que les dades estan massa ocultes.

En el cas d'un centre, la FOOT, que té relacionada la tutoria amb el seguiment de les competències genèriques UPC, es troba a faltar una aplicació gestionada a PRISMA que permeti millorar aquest seguiment.

Amb tot, la problemàtica lligada a les tutories que ha estat més esmentada ha estat la baixa implicació de l'estudiantat. I, en segon lloc, tot allò que es refereix a la implicació del professorat, ja sigui perquè es valora que hi pugui haver manca de voluntaris per fer de tutor o perquè es trobi a faltar un suport més gran de tot el professorat del centre pel que fa a les tutories.



## 6. Trets més destacats pels centres

Centre	Tret que cada centre destaca de les seves tutories
EET	NS/NC
EETAC	Bones pràctiques en general, per la filosofia de l'Escola (tot i que està canviant els darrers anys perquè ha crescut). Aquí es creia molt en el fet de donar un paper important a l'estudiantat, en la proximitat amb el professorat, en el fet de conèixer molt els estudiants.
EPSEB	Disposen d'aplicacions informàtiques de suport bastant evolucionades, que han passat per diverses iteracions. A causa que han implantat el grau de forma massiva, molts professors han hagut de participar en les tutories.
EPSEM	La proximitat (els alumnes coneixen i tenen a prop el tutor perquè és un professor o professora del seu grup). A partir del quadrimestre 5, el tutor és el coordinador de la titulació corresponent.
EPSEVG	Punt fort: el cap d'Estudis i el cap de la Unitat de Suport a la Docència i Qualitat són figures molt accessibles per als estudiants, per resoldre'ls els dubtes o problemes que els tutors no poden resoldre. Punt feble: no s'ha acabat d'implantar el pla tutorial que hi ha d'involucrar el PDI.
ESAB	No hi ha un tret diferencial, és tutoria universal per a tots els estudiants.

ETSAB	Les tutories es porten d'una manera més natural, no tant forçades. Aquí les principals assignatures (Projectes, Urbanisme, Expressió Gràfica a l'Arquitectura) obliguen al debat amb el professorat, cosa que marca un tarannà, en el qual el tracte personal forma part de la dinàmica. Per això no cal una cosa més estructurada.
ETSAV	La dimensió de l'Escola ho determina tot. Facilita que la relació alumne-professor sigui molt propera. L'assignació de tutors és col·legiada per la Comissió d'Avaluació Curricular. Els tutors són professors i professores de prestigi (acadèmic, professional i moral).
ETSECCPB	Tenen un pla específic, en què esmercen recursos, per als estudiants de nou accés, amb el qual cerquen l'eficiència i preveuen l'abandonament. El PAT del centre és personalitzat, específic dels estudiants de nou accés, tractat a tres nivells en funció de la nota d'accés, orientat principalment a l'estudiantat dels terços superiors. Als dels terç alt, perquè aprovin en la data prevista i arribin a l'excel·lència; als dels terç mitjà, perquè pugin tant com sigui possible.
ETSEIAT	La proximitat amb l'estudiantat. Els estudiants no demanen hora i tenen un accés fàcil al professorat. Han creat una assignatura, Acollides i tutories. S'hi realitzen totes les activitats vinculades i les aproven, aconsegueixen 1 ECTS.
ETSEIB	La participació i la predisposició positiva del professorat envers les tutories. La participació del PAS, que ajuda i millora la logística.
ETSETB	El fet que la tutoria està enfocada al seguiment acadèmic, amb una forta tutoria a 1r i 2n per millorar el rendiment. Tenen accions específiques per donar suport, com ara els cursos de recuperació per a les assignatures de fase inicial.
FIB	Les tutories són voluntàries per a l'alumnat. Futur: tutories de repetidors d'assignatura, agrupats, i amb el tutor professor de l'assignatura.
FME-grau Matemàtiques	Tenen tutories entre iguals exclusivament.
FME-grau Estadística	A causa del poc nombre d'estudiants: proximitat en el tracte i facilitat per fer el seguiment alumne per alumne.
FNB	La proximitat professorat-estudiantat (probablement també per motiu del nombre d'estudiants i de l'edifici).
FOOT	L'aposta pel seguiment i la tutorització de les competències genèriques per part dels tutors. El fet que tenen estudis de grau semipresencials (són els únics a la UPC).
EUETIB	La principal motivació és aconseguir que l'estudiant deixi de ser tutorat. L'impuls a la millora del rendiment.

## 7. Enginycat

Ampli consens sobre els bons resultats del programa Enginycat a la UPC.

En la majoria dels casos, no s'han integrat les accions de l'Enginycat a l'acció tutorial perquè es considera que són dues coses diferents.

Hi ha unanimitat (15 respostes positives i 3 NS/NC, sobre un total de 18) a afirmar que en si hi hagués la possibilitat d'articular un programa propi de la UPC similar a l'Enginycat estarien disposats a participar-hi.

Centre	Quins resultats heu obtingut amb el programa de mentoria Enginycat?
EET	NS/NC
EETAC	Han estat desiguals segons el departament.
EPSEB	Molt irregular, depèn molt de la implicació del coordinador de l'assignatura corresponent. Funciona molt bé al principi de curs i al final (exàmens). Els mentors es queixen que no tenen estudiants a les mentories. Les assignatures utilitzen mentors per supervisar treballs, per exemple. En general és decebedor, tothom té una percepció que es bequen bé estudiants que finalment tenen poca feina.
EPSEM	Els alumnes que hi van estan molt contents. Acostumen a ser-hi fidels. Els alumnes no hi van. Els professors no estan gaire convençuts perquè els alumnes no van a les hores de consulta i sí que van al mentor.
EPSEVG	Es va cuidar molt la selecció de l'equip de mentors. Tots 3 anys són molt ben valorats els mentors i el programa en general (per l'estudiantat i el professorat). Tots els professors no han respost de la mateixa manera pel que fa a la forma de guiar els mentors. Els mentors han trigat mesos a cobrar.
ESAB	Bons. L'han enfocat molt al reforç de l'estudiantat de 1r, que és el que té dificultats per aconseguir quedar-se. Va molt bé per als estudiants amb dificultats i amb molt d'interès per continuar. Permet premiar els bons estudiants de 3r i de 4t, i ajuda a cohesionar l'Escola.
ETSECCPB	Ha estat bo. Ells fan tallers voluntaris vinculats a assignatures per aprofundir en les metodologies de treball. No són equivalents a professors d'acadèmia. Han cuidat especialment els mentors (no fer-los treballar en èpoques d'examen). Si no arriben a les hores assignades, fan de <i>teaching assistant</i> (tenen document explicatiu). El problema ha estat que els estudiants i estudiantes de 1r no poden assistir a tots els tallers que voldrien. S'hi apunten a través d'un aplicació i després no poden anar-hi i el mentor es troba sol.
ETSEIAT	Molt diversos (ha anat molt bé en algunes assignatures, per ex. en química, i en d'altres és com si no hagués existit).
ETSEIB	Ha funcionat molt bé (des del vicerectorat es coneix molt bé i hi ha molta satisfacció sobre com ha anat). Abans que funcionés l'Enginycat, alumnes del centre ja havien tingut aquesta idea i la varen implantar amb el nom d'"Aula lliure", que es va fer durant un any o dos (la compensació era mitjançant crèdits de lliure elecció), i immediatament després es va transformar en l'Enginycat. Però en aquest centre es continua anomenant "Aula lliure".
ETSETB	Mentors: resultats excel·lents. Estudiants: n'hi ha de tot; en grupets molt fidels, bé, però pocs alumnes per grup (és voluntari). Organització i ajut al professorat: resultats excel·lents.
FIB	Molts problemes: costa trobar bons estudiants mentors; la feina que feien és de tallers i no són prou bons per poder assumir-los (per exemple, en matemàtiques no poden assumir-ho; sí en canvi en informàtica); s'ha de "perseguir" els mentorats. Positiu: bona promoció per a l'estudiantat de secundària.
FNB	Professors molt contents i boníssims resultats: han millorat el rendiment, 68 % d'aprovat; el resultat acadèmic de la fase inicial ha pujat (potser no tan sols a causa dels mentors). Retards en el funcionament previst (a tota la UPC, el 1r any es va començar molt tard, i el 3r, també). En aquest darrer any, sembla que és

	més baixa l'assistència dels alumnes (tot i que encara no han tancat el programa).
EUETIB	Molt contents amb l'acció, sobretot amb el treball dels estudiants mentors i amb el professorat tutor d'Enginyat.

Els centres ETSAB, ETSAV, FME i FOOT no han pogut participar al programa Enginyat perquè no ofereixen estudis d'enginyeria.

Centre	Sota quines premisses es podria integrar llavors a l'acció tutorial del centre?
EETAC	Seria bo que es considerés la possibilitat que els becaris i becàries poguessin tenir un contracte més llarg (dos anys) per rendibilitzar la feina que fa el professor de l'assignatura de formació del becari. Es podria integrar a l'acció tutorial i caldria definir els canals concrets bidireccionals de comunicació entre el professor de l'assignatura, el professor tutor i el becari.
EPSEB	S'havia pensat a utilitzar els mentors per fer un curs 0 per a l'adaptació de l'estudiantat de nou ingrés (classes de reforç al curs 0 de totes les matèries de batxillerat en què poden estar fluixos. Va en paral·lel a l'acció tutorial.
EPSEVG	Idealment que els mentors treballessin de costat amb els professors tutors. Havien pensat que els mentors ajudessin en les competències transversals (la de treball en equip), però no ho veien clar.
ESAB	Si pot ser com ara, perfecte. Alternativament, una figura de mentor que no tingués tantes hores com ara, però sí que hi fos. Si no hi ha recursos per continuar tal com ha estat fins ara. Trobar una manera per reconèixer les mentories.
ETSAB	Que es pogués "fer nostre", adaptat a l'arquitectura, tenint en compte la manera com ells es relacionen amb els estudiants. (Per exemple, coses tan senzilles com que no els caben en els servidors el volum de plànols que els envien els estudiants, o que es puguin penjar els pòsters DIN A0 a Atenea. I això traspua en altres coses.)
ETSAV	Lligat a la mobilitat i als tutors Erasmus que ja tenen. Lligat al professorat júnior.
ETSECCPB	Tipus becaris Janus ( <i>teaching assistants</i> ), en la vessant de mentors d'assignatura.
ETSEIB	Tutoria alumne-alumne que completés la tutoria professor-alumne, però sense fer-la desaparèixer. En la línia de l'experiència viscuda pels mentors Enginyat.
ETSETB	Si s'ha de veure com a acció tutorial, seria com una tutoria de l'assignatura (perquè el tutor fa més una tutoria general per convèncer l'estudiant).
FIB	Hi ha tutories que seria interessant que fessin els estudiants. Per exemple, la tasca d'informar sobre especialitats i d'aconsejar sobre tècniques d'organització del treball. (Resoldre dubtes d'algunes assignatures és més difícil.) Els aniria bé que vingués gent d'altres escoles a donar-los suport (en matemàtiques, principalment). També s'hauria de veure si se'ls pot reconèixer crèdits (perquè els estudiants mentorats no responen).
FNB	Si es pot, integrar la qüestió dels estudiants mentors en l'acompanyament personal (que el mentor treballés amb el tutor). A banda del suport acadèmic, en el que ara el mentor té el seu professor de referència, que és el professor de l'assignatura. De fet, creuen que mantindrien els mentors com ara.
FOOT	Seria important que l'estudiantat de cursos superiors pogués mentorar els estudiants en l'assoliment de les habilitats clíniques (que es comencen a treballar de forma pràctica a partir de 2n i de forma teòrica a partir de 1r).
EUETIB	Idealment, els agradaria que es mantingués a la fase inicial i que fos llavors una eina del PAT.

## 8. Exemples externs aportats pels centres

Es constata poc coneixement d'experiències externes a la UPC sobre tutories. Cinc centres consultats n'han aportat alguna referència, però amb poca informació detallada.

Una primera cerca en els webs de les universitats que es posen com a exemple ens indica que a les universitats estrangeres sembla que els sistemes tutorialis s'expliquen públicament als estudiants en els webs. No és el cas de la resta d'exemples més locals.

- I. **Universitat Ramon Llull - La Salle Arquitectura Barcelona.** L'acte de tutoria hi està molt reglat. Tenen la tutoria com una part de la classe. Els estudiants estan obligats a "anar a tutors". Les notícies diuen que els estudiants ho agraeixen.  
<http://www.salleurl.edu/?idArea=1>
- II. **Universitat d'Extremadura.** La FIB va organitzar una conferència d'aquesta universitat sobre tutories, adreçada als seu professorat i que es troba disponible al cicle d'activitats 2008-2009 de la Facultat.  
[http://www.fib.upc.edu/eees/cicleactivitats\\_08-09](http://www.fib.upc.edu/eees/cicleactivitats_08-09)  
<http://www.unex.es/organizacion/servicios/sofd/areas/oym>
- III. **Universitat de Cambridge.** Allà, estudiants de doctorat o de darrers cursos tenen assignats grups i un cop cada setmana o cada dues setmanes s'han de reunir i veure com els va. Això requereix una estructura piramidal amb pocs professors. El plantejament és diferent, perquè allà només fan un examen al final dels 4 anys.  
<http://www.cam.ac.uk/univ/learning/univrole.html>  
<http://www.trin.cam.ac.uk/index.php?pageid=885> (exemple d'un dels col·leges)  
[http://en.wikipedia.org/wiki/Tutorial\\_system](http://en.wikipedia.org/wiki/Tutorial_system)
- IV. **Universitats angleses en general.** Segurament tenen un tutor per a tota la carrera.
- V. **Universitats dels EUA.** Tot i que no és comparable, a les universitats privades de renom el tutor és una figura important per a l'alumne.



## Compromisos adquirits en el moment de la verificació prèvia dels títols de grau

La majoria dels centres que han participat en la consulta ha utilitzat el redactat estàndard que va proposar la UPC per a l'apartat corresponent a les tutories, en la descripció dels títols de grau.

Aquest redactat és el següent:

Redactat genèric proposat per la UPC (ús opcional). En vermell, indicacions sobre informacions específiques que ha de completar el centre ([https://www.upc.edu/eees/guia\\_disseny/verifica/acces-i-admissio-destudiants](https://www.upc.edu/eees/guia_disseny/verifica/acces-i-admissio-destudiants))

*Punt 4.3: Sistemas de apoyo y orientación de los estudiantes una vez matriculados*

*La acción tutorial se plantea en la titulación como un servicio de atención al estudiantado, mediante el cual el profesorado orienta, informa y asesora de forma personalizada.*

*La orientación que propicia la tutoría constituye un soporte al alumnado para facilitar su adaptación a la universidad. Se persigue un doble objetivo:*

- Realizar un seguimiento en cuanto a la progresión académica.*
- Asesorar respecto a la trayectoria curricular y el proceso de aprendizaje (métodos de estudio, recursos disponibles).*

*Las acciones previstas en la titulación son las siguientes:*

*A) Actuaciones institucionales en el marco del plan de acción tutorial:*

- 1. Elaborar un calendario de actuación en cuanto a la coordinación de tutorías.*
- 2. Seleccionar a las tutoras y tutores (preferentemente profesorado de primeros cursos).*
- 3. Informar al alumnado al inicio del curso sobre la tutora o tutor correspondiente.*
- 4. Convocar la primera reunión grupal de inicio de curso.*
- 5. Evaluar el plan de acción tutorial de la titulación.*

*B) Actuaciones del / de la tutor/a:*

- 1. Asesorar al alumnado en el diseño de la planificación de su itinerario académico personal.*
- 2. Convocar reuniones grupales e individuales con el estudiantado que tutoriza, a lo largo de todo el curso. En función de la temporización de las sesiones el contenido será diverso.*
- 3. Facilitar información sobre la estructura y funcionamiento de la titulación, así como la normativa académica que afecta a sus estudios.*
- 4. Valorar las acciones realizadas en cuanto a satisfacción y resultados académicos de los tutorados.*

*Cal afegir esment a l'assignació de tutors (criteris, tasca a fer,...).*

*Cal afegir, si s'escau, per part del Centre, les actuacions concretes que realitza.*

Alguns centres han completat aquest redactat amb concrecions pròpies, que han enviat.

Tot seguit el resum concret de la situació a tots els centres que han participat.

	Text genèric UPC	Altre text	Comentaris
EET	Sí	Sí	Modificacions i paràgrafs addicionals sobre el text genèric UPC.
EETAC	Sí	Sí	Paràgraf inicial addicional sobre el text genèric UPC i text afegit.
EPSEB	No	Sí	Text propi a la memòria de verificació, que inclou procediments d'acollida i tutoria.
EPSEM	Sí	Sí	Modificacions i paràgrafs addicionals sobre el text genèric UPC.
EPSEVG	Sí	Sí	Modificacions i paràgrafs addicionals sobre el text genèric UPC.
ESAB	Sí	No	
ETSAB	Sí	Sí	Text afegit sobre l'assignació de tutors.
ETSAV	Sí	Sí	Text afegit.
ETSECCPB	Sí	No	
ETSEIAT	Sí	No	
ETSEIB	Sí	Sí	Text afegit.
ETSETB	Sí	No	
FIB	Sí	Sí	Paràgrafs addicionals.
FME_grauMàtiques	Sí	Sí	Text complementari respecte al pla d'acció tutorial.
FME_grauEstadística	No	Sí.	Text propi de la UB. El grau en Estadística és interuniversitari UB-UPC, la gestió acadèmica del qual la porta la UB. Per això el redactat del punt 4.3 de verificació es va fer d'acord amb els seus estàndards.
FNB	Sí	Sí.	Text afegit.
FOOT	Sí	No.	
EUETIB	Sí	Sí.	Text afegit.

## Àmbits amb potencial de millora

El quadre següent resumeix els àmbits identificats amb potencial de millora.

Denominació de l'àmbit	Descripció
<b>Consens sobre aspectes generals</b>	Sobre la base del que es recull a la consulta, semblaria viable arribar a un consens sobre els aspectes generals següents: objectius PAT, tasques dels tutors, foto UPC sobre sistema d'assignació d'estudiants a tutors. Molts centres han manifestat també que seria útil que es consolidés un model institucional pel que fa a les tutories, com a manera de donar més pes a les actuacions entre el professorat i l'estudiantat. (Almenys dos centres —ETSETB i EPSEVG— han manifestat un fort interès per conèixer més detalladament el que fan altres centres.)
<b>Més visibilitat de les tutories UPC de forma pública</b>	Seria útil augmentar la visibilitat de les tutories UPC de forma pública. Com a resultat de l'àmbit anterior, seria interessant articular aquesta visibilitat, tot implicant els centres i amb la col·laboració del Servei de Comunicació i Promoció.
<b>Millora dels instruments de recollida/tractament de dades i de seguiment</b>	A la vista del que s'observa a la consulta, seria adequada una millora dels instruments de recollida i tractament de les dades. Caldria incloure en aquest apartat els instruments següents, entre altres: formulari més comú, espai Atenea més comú, sistema consensuat per valorar l'eficiència de les tutories, pauta d'enquesta de satisfacció als estudiants tutorats.
<b>Prospecció externa</b>	Dels 5 exemples externs aportats pels centres, se'n té una informació mínima. Seria aclaridor aprofundir en els 5 exemples per poder extreure'n una comparació o elements de millora per a la UPC.
<b>Oferta de formació</b>	És viable delimitar 2 blocs de formació oferts de forma anual a tots els centres, sobre la base de la formació que l'ICE ja ofereix sobre tutories, i adaptar-la als aspectes que els centres consideren prioritaris. Malgrat que de forma majoritària es manifesta que els tutors no tenen formació específica, sí que la majoria dels centres valora que seria interessant. Seria també possible delimitar una formació per al PAS i per a l'estudiantat que hi col·labora.

## Referències

Estatut de l'estudiant universitari (BOE): <http://www.upc.edu/sga/normatives/legislacio-estatal/Estatut-estudiant>.

PATUPC (CG): <http://www.upc.edu/bupc/hemeroteca/2003/b55/25-06-2003.pdf>.

Web desenvolupat per l'ICE: <http://ben.upc.es/tutories/index.html> (ubicat a: [http://www.upc.edu/ice/portal-de-recursos/suport\\_projectes\\_institucionals](http://www.upc.edu/ice/portal-de-recursos/suport_projectes_institucionals)). Inclou: Manual del tutor UPC (42 pàgines): [http://ben.upc.es/tutories/docs/manual\\_del\\_tutor.pdf](http://ben.upc.es/tutories/docs/manual_del_tutor.pdf) i Seguiment del pla d'acció tutorial (CG 13/5 2004) (28 pàgines): <http://ben.upc.es/tutories/docs/PAT.pdf>.

UPC14 – Pla de govern 2010-2014. Actuació 2.01.03 Impulsar les tutories com a mecanisme de seguiment i suport a l'aprenentatge, incloent-hi un sistema d'informació de suport vinculat a l'expedient que permeti el registre electrònic de l'acompanyament: [https://gtpae.upc.edu/UPC14/index.php?op=info\\_actuacio&actuacio=2.01.03&ticket=ST-53626-ZZbK2XDqassjJ9DHmqjJ-cas](https://gtpae.upc.edu/UPC14/index.php?op=info_actuacio&actuacio=2.01.03&ticket=ST-53626-ZZbK2XDqassjJ9DHmqjJ-cas).

La función tutorial en los estudios universitarios: análisis de la situación y estrategias de mejora, Projecte de recerca MECD (ref. AE2002-0115), Grupo GIE (grup interuniversitari d'estudis dirigit pel professor Dr. Miguel Angel Zabalza Beraza).

Pérez Abellas, Adolfo, La tutoría: factor de calidad en la enseñanza, 2007, Tórculo Ediciones, ISBN 978-84-8408-464-8.

Rodríguez Espinar, Sebastián, Manual de tutoría universitaria, Octaedro. A: <http://www.octaedro.com/OCTart.asp?libro=80112&id=es&txt=Manual%20de%20tutoria%20universitaria>.

Gallego Matas, Sofía, La tutoría y la orientación en el siglo XXI: nuevas propuestas. Edición Octaedro. Barcelona. 1.ª edició març de 2006. pàgines 185 a 196. Article: “La tutoría en la educación superior”. Reseña Bibliográfica n.º 1. A: <http://alfredobotia.blogia.com/>.

Materials del Seminari “Integración estudiantil”, 2012, Cátedra Unesco de Gestión y Política Universitaria – UPM. A: <http://www.catedraunesco.es/documentacion-integracion-al-estudiante.html>

L'abandonament dels estudiants a les universitats catalanes, 2010, AQU-Catalunya. A: [http://www.aqu.cat/doc/doc\\_30801544\\_1.pdf](http://www.aqu.cat/doc/doc_30801544_1.pdf)

## Annex: Guió de la consulta

(Existeix un Annex complementari amb les fitxes de tots els centres participants)

### Tutories – Consulta als centres sobre les tutories als estudis de Grau

Data: .....Maig de 2012 – Horari inici i final entrevista: .....

Centre: .....

#### 0. VISIBILITAT DEL PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DEL CENTRE

0.1. Teniu un pla d'acció tutorial propi del centre?

Per quina comissió ha estat aprovat si és el cas?

0.2. Feu difusió del pla d'acció tutorial als diferents col·lectius (PDI, estudiants, PAS)?

- Com feu la difusió (correu electrònic, pàgina web, intranet, conferències, comissions, etc.)?

0.3. N'informeu concretament als estudiants de nova incorporació (jornada d'acollida, altres mitjans)?

#### 1. OBJECTIUS I ORIENTACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ TUTORIAL

1.1. Quin són els objectius principals i secundaris del vostre pla d'acció tutorial?

1.2. Quines activitats de les següents inclou el vostre pla d'acció tutorial?

- Sessions d'acollida; Formació específica a l'estudiantat; Enginycat; altres modalitats de mentoria; Tutories professorat-estudiantat; Tutories de grup; Altres.
- En aquest últim cas, enumereu-les i feu-ne una breu descripció.

***A partir d'aquest punt, ens centrarem només en l'activitat "tutories professorat-estudiantat"***

#### 2. TUTORIES PROFESSORAT-ESTUDIANTAT: ESTRUCTURA GENERAL

2.1. Tot estudiant té sempre assignat un tutor durant la seva estada a l'escola?

2.2. Quin tipus i nombre de professorat-tutor té l'estudiantat? Opcions...

- Un estudiant té només un tutor durant la seva permanència a l'escola.
- Un estudiant té diversos tutors durant la seva permanència a l'escola, per exemple un per a la fase inicial dels estudis i un altre per la resta, però únicament un a la vegada.
- Un estudiant té diversos tutors durant la seva permanència a l'escola, i els té (o els pot tindre) a la vegada.
- Altres opcions.

2.3. Quin és el nombre d'estudiants per tutor?

2.4. Indiqueu nombre d'estudiants del centre i nombre de professorat del centre.

#### 3. TUTORIES PROFESSORAT-ESTUDIANTAT: ELS TUTORS I ALTRES PERSONES IMPLICADES

3.1. Com seleccioneu els tutors? Quins criteris seguïu?

3.2. Els tutors tenen alguna formació específica sobre tutories?

- En cas afirmatiu, qui imparteix aquesta formació?

3.3. Es fa una sessió informativa amb els tutors?

3.4. Altres col·lectius que participen a les tutories, quin rol tenen?

#### 4. TUTORIES PROFESSORAT-ESTUDIANTAT: ASSIGNACIONS

- 4.1. Quins criteris es segueixen a la primera assignació d'estudiants als tutors (baix rendiment acadèmic,...)?
- 4.2. Si l'estudiant canvia de tutor durant la seva estada a l'escola, aquest canvi és degut a...
  - Que l'estudiant ha passat d'un curs a un altre (ex. L'escola disposa de tutors específics a les fases inicials, i d'altres a les fases no inicials).
  - L'expedient acadèmic de l'estudiant (ex. L'escola va assignant tutors als estudiants d'acord als seus expedients acadèmics i les seves necessitats).
  - Altres motius.

#### 5. TUTORIES PROFESSORAT-ESTUDIANTAT: REUNIONS TUTORS-ESTUDIANTS

- 5.1. La tutoria engloba reunions presencials entre el tutor i l'estudiant?
- 5.2. En cas afirmatiu,
  - Les tutories presencials es realitzen només a la fase inicial o a tots el cursos?
  - Quantes sessions presencials es realitzen a cada curs o semestre?
  - Les tutories presencials són individualitzades o en grup?
  - Les tutories presencials són obligatòries o opcionals?
- 5.3. La tutoria engloba també reunions no-presencials entre el tutor i l'estudiant?
- 5.4. En cas afirmatiu,
  - Quina eina utilitzeu per a la comunicació no-presencial entre el tutor i l'estudiant (ex. Curs d'Atenea)? Com la teniu organitzada?
  - Les tutories no-presencials es realitzen només a la fase inicial o a tots el cursos?
  - Quantes sessions no-presencials es realitzen a cada quadrimestre?
  - Les tutories no-presencials són individualitzades (ex. Mail) o en grup (ex. Fòrum d'Atenea)?
  - Les tutories no-presencials són obligatòries o opcionals?

#### 6. TUTORIES PROFESSORAT-ESTUDIANTAT: TIPUS D'ORIENTACIÓ

- 6.1. Quines són les principals tasques del tutor en el vostre centre? **(Prioritzeu-les)**
  - Assessorar en el moment de la matrícula.
  - Orientar sobre tècniques d'estudi i de motivació durant el quadrimestre.
  - Resoldre dubtes de normatives.
  - Ajudar en qüestions logístiques.
  - Altres (descriuiu-les).

#### 7. TUTORIES PROFESSORAT-ESTUDIANTAT: LOGÍSTICA I TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ

- 7.1. Teniu un guió que segueixin els tutors per a realitzar les tutories?
- 7.2. Feu reunions de treball amb únicament els tutors després de les tutories?
- 7.3. Es recull informació dels tutors sobre el tipus de consultes que reben com a tutors?
- 7.4. Teniu un formulari (o document semblant) per a recopilar les dades recollides pels tutors sobre les tutories?
- 7.5. Teniu alguna eina per a gestionar/analitzar les dades recollides pels tutors sobre les tutories?
- 7.6. Es fa concretament una enquesta als estudiants sobre la tutoria rebuda?

7.7. Feu públic el resultats de les tutories?

7.8. Com feu la difusió?

8. TUTORIES PROFESSORAT-ESTUDIANTAT: VALORACIÓ

8.1. Teniu alguna eina per a la valorar l'eficiència de les tutories?

8.2. Enumereu els principals problemes que heu detectat en la gestió de les tutories professorat-estudiantat.

9. TUTORIES PROFESSORAT-ESTUDIANTAT: SUPORT DEL CENTRE

9.1. Quin tipus de reconeixement tenen els tutors per part de centre?

9.2. Penseu que es necessita algun tipus de formació específica per a realitzar les tutories d'una forma més eficient? (en què hauria de consistir)

**Consulta general sobre l'acció tutorial al vostre centre i en general en l'entorn universitari**

10. COMENTARIS GENERALS

10.1. Què creieu que diferencia el vostre centre pel que fa a les tutories (bones pràctiques, tret distintiu, punts forts/febles)?

10.2. Teniu identificats professors que tinguin una particular facilitat/habilitat/confiança dels estudiants de cara a tasques de tutor i podrien ser una referència tant al vostre centre com a la UPC?

10.3. Indiqueu aquí qualsevol altre comentari relacionat amb les tutories al vostre centre.

10.4. Si es donés el cas i fos d'interès contrastar informació sobre les tutories als centres de la UPC amb col·lectius d'estudiants, quins suggeriríeu?

10.5. Esteu en contacte, o coneixeu alguna experiència tutorial d'interès d'alguna altra universitat?

**Consulta concreta sobre el programa Enginycat**

11. PLA DE TUTORIA I PROGRAMA DE MENTORIA ENGINYCAT

11.1. Quins resultats heu obtingut amb el programa de mentoria Enginycat?

11.2. Heu integrat d'alguna manera les accions de l'Enginycat a l'acció tutorial que es fa en el vostre centre?

11.3. En cas que hi hagués la possibilitat d'articular un programa propi de la UPC similar a l'Enginycat, estaríeu disposats a participar-hi?

11.4. Sota quines premisses es podria integrar llavors a l'acció tutorial del centre?

\*\*\*\*\*